

Grunderna i Tawheed

Abu Ameenah Bilal Philips

– Islamisk Monoteism

Den muslimske lärde Abu Ameenah Philips har vänligen godkänt att MSA-USC visar tre kapitel (1, 2 och 10) från hans bok "Grunderna i Tawheed (Islamisk Monoteism)". Denna bok rekommenderas starkt för dem som vill lära sig om islams grundval: det finns inget väsen värdigt dyrkan utom Allah (Gud), och Allah är absolut En och absolut Unik.

Vi noterar även att en muslim dessutom är skyldig att acceptera profeten Muhammad ﷺ som Allahs siste profet till mänskligheten.

KAPITEL OM TAWHEEDETETS KATEGORIER

Bokstavligt betyder Tawheed "enande" (att göra något till ett) eller "att fastslå enhet", och det kommer från det arabiska verbet (wahhada) som i sig självt betyder att förena, förenhetliga eller konsolidera.¹ Men när termen Tawheed används i relation till Allah (dvs. Tawheedullaah²), innebär det att förverkliga och upprätthålla Allahs enhet i alla människans handlingar som direkt eller indirekt berör Honom. Det är tron att Allah är En, utan partner i Hans herravälde och Hans handlingar (Ruboobeeyah), En utan likhet i Hans väsen och egenskaper (Asmaa wa Sifaat), och En

utan rival i Hans gudomlighet och i dyrkan (Ulooheeyah/'Ebaadah). Dessa tre aspekter utgör grunden för de kategorier som Tawheed-vetenskapen traditionellt har delats in i. De tre överlappar varandra och är oskiljaktiga i sådan grad att den som utelämnar någon aspekt har misslyckats med att uppfylla Tawheedets krav. Utelämnandet av någon av ovanstående aspekter av Tawheed kallas "Shirk" (bokst. delning); att tillskriva Allah partners, vilket i islamiska termer i verkligheten är avgudadyrkan.

De tre kategorierna av Tawheed benämns vanligen med följande titlar:

1. Tawheed ar-Ruboobeeyah (bokst. "Att upprätthålla enhetens herravälde")
2. Tawheed al-Asmaa was-Sifaat (bokst. "Att upprätthålla enheten i Allahs namn och egenskaper")
3. Tawheed al-'Ebaadah (bokst. "Att upprätthålla enheten i Allahs dyrkan")³

Uppdelningen av Tawheed i dess beståndsdelar gjordes inte av Profeten ﷺ eller av hans följeslagare, eftersom det inte fanns något behov av att analysera en sådan grundläggande trossats på detta sätt. Däremot är grunderna för beståndsdelarna alla underförstådda i Koranens verser och i Profetens ﷺ och hans följeslagares förklarande uttalanden, vilket kommer att bli tydligt för läsaren när varje kategori behandlas mer ingående senare i detta kapitel.

Nödvändigheten av detta analytiska förhållningssätt till Tawheedets princip uppstod efter att islam spred sig till Egypten, Bysans, Persien och Indien och absorberade dessa regioners kulturer. Det är naturligt att förvänta sig att när folkens i dessa länder trädde in i islams fold, skulle de bära med sig rester av sina tidigare trosuppfattningar. När några av dessa nyomvända började uttrycka, i skrifter och diskussioner, sina olika filosofiska Gudsbegrepp, uppstod förvirring där islams rena och enkla unitariska tro hotades. Det fanns också andra som utåt hade accepterat islam men i hemlighet arbetade för att förstöra religionen inifrån, på grund av sin oförmåga att motverka den militärt. Denna grupp började aktivt sprida förvrängda idéer om Allah bland massorna för att riva ned den första pelaren av Eemaan (tro) och med den islam självt.

Enligt muslimska historiker var den förste muslim som uttryckte ståndpunkten om människans fria vilja och frånvaron av ödet (Qadar) en irakisk konvertit från kristendomen vid namn Sausan. Sausan återvände senare till kristendomen, men inte innan han infekterat sin lärjunge,

Ma'bad ibn Khaalid al-Juhanee från Basrah. Ma'bad spred sin mästares läror tills han greps och avrättades av den umayyadiske kalifen, 'Abdul-Malik ibn Marwaan (685–705), år 700 e.Kr.⁴ De yngre Sahaabah (Profetens ﷺ följeslagare) som levde under denna period, som 'Abdullaah ibn 'Umar (d. 694 e.Kr.) och 'Abdullaah ibn Abee Awfaa (d. 705 e.Kr.), rådde folket att inte hälsa på dem som förnekade ödet och inte be begravningsbön för dem när de dog. Det vill säga, de betraktade dem som otrogna.⁵

Dock fortsatte kristna filosofiska argument för fri vilja att hitta nya anhängare. Ghailaan ibn Muslim från Damaskus studerade under Ma'bad och förespråkade den fria viljan tills han ställdes inför kalifen 'Umar ibn 'Abdul-'Azeez (717–720 e.Kr.). Han återkallade offentligt sina åsikter, men efter kalifens död återupptog han undervisningen om fri vilja.

Följande kalif, Hishaam ibn 'Abdul-Malik (724–743 e.Kr.), lät gripa, döma och avrätta honom.⁶ En annan framträdande person i denna kontrovers var al-Ja'd ibn Dirham, som inte bara stödde filosofin om fri vilja, utan också försökte omtolka de koraniska verserna med beskrivningar av Allahs egenskaper enligt nyplatonisk filosofi. Al-Ja'd var vid ett tillfälle handledare för den umayyadiske prinsen Marwaan ibn Muhammad, som senare blev den fjortonde kalifen (744–750 e.Kr.).

Under sina föreläsningar i Damaskus förnekade han öppet vissa av Allahs egenskaper, såsom seende, hörande etc., tills den umayyadiske guvernören fördrev honom.⁷ Han flydde sedan till Kufah, där han fortsatte att framföra sina idéer och samla anhängare tills hans kätterska åsikter blev allmänt kända och den umayyadiske guvernören, Khaalid ibn Abdillaah, lät offentligt avrätta honom år 736 e.Kr. Hans huvudlärjunge, Jahm ibn Safwaan, fortsatte dock att försvara sin mästares läror i filosofiska kretsar i Tirmiz och Balakh, och när hans kätterier blev utbredda avrättades han av den umayyadiske guvernören, Nasr ibn Sayyaar, år 743 e.Kr.⁸

De tidiga kaliferna och deras guvernörer stod närmare islamiska principer och massornas medvetenhet var högre tack vare närvaron av Profetens följeslagare och deras lärjungar. Därför fick kravet på att eliminera öppna kättare omedelbart svar från härskarna. I kontrast var de senare umayyadiske kaliferna mer korrumpade och brydde sig som sådana föga om sådana religiösa frågor. Massorna var också mindre islamiskt medvetna och var därmed mer mottagliga för avvikande idéer. I takt med att allt fler människor trädde in i islam, och kunskapen från ett ökande antal erövrade nationer absorberades, användes inte längre avrättning av avfällingar för att dämna upp den stigande floden av kätterier.

Uppgiften att motverka kätteriets flod föll på de muslimska lärdes axlar under denna period, vilka steg upp för att möta utmaningen intellektuellt. De motarbetade systematiskt de olika främmande filosofierna och trosuppfattningarna genom att kategorisera dem och bemöta dem med principer härledda ur Koranen och Sunnah.

Det var ur detta försvar som Tawheed-vetenskapen framträdde med sina precist definierade kategorier och beståndsdelar. Denna specialiseringsprocess skedde simultant inom alla övriga områden av islamisk kunskap, liksom den har gjort inom de olika sekulära vetenskaperna i dag. Därför, när Tawheedets kategorier studeras separat och mer ingående, får det inte glömmas bort att de alla är en del av en organisk helhet som i sig självt är grunden för en större helhet — islam självt.

Tawheed ar-Ruboobeeyah - Att upprätthålla enhetens herravälde

Denna kategori bygger på den grundläggande uppfattningen att Allah ensam lät alla ting existera när ingenting fanns; Han uppehåller och underhåller skapelsen utan något behov av den eller för den; och Han är universums och dess inbyggares ende Herre utan någon verklig utmaning mot Hans suveränitet. På arabiska är ordet som används för att beskriva denna skapar-uppehållare-egenskap Ruboobeeyah, vilket härleds från roten "Rabb" (Herre).

Enligt denna kategori, eftersom Gud är den enda verkliga kraften i tillvaron, är det Han som gav alla ting kraften att röra sig och förändras. Ingenting sker i skapelsen utom vad Han tillåter att ske. Som ett erkännande av denna verklighet brukade profeten Muhammad ﷺ ofta upprepa den utropande frasen

"La hawla wa laa quwwata illaa billaah" (Det finns ingen rörelse eller kraft utom genom Allahs vilja).

Grunden för Ruboobeeyah-begreppet kan finnas i många koranverser. Till exempel säger Allah:

"Allah skapade alla ting och Han är den agent som alla ting

beror på.”⁹

”Och Allah skapade er alla och vad ni än gör.”¹⁰

”Det var inte du som kastade, när du kastade, utan det var Allah som kastade.”^{*11}

”Och ingen olycka drabbar utom med Allahs tillåtelse.”¹²

Profeten ﷺ utvecklade ytterligare detta begrepp och sade:

”Var medveten om att om hela mänskligheten samlades för att göra något för att hjälpa dig, skulle de endast kunna göra något för dig som Allah redan hade skrivit för dig. Likaså, om hela mänskligheten samlades för att skada dig, skulle de endast kunna göra något för att skada dig som Allah redan hade skrivit att hända dig.”¹³

Vad människan uppfattar som lycka och otur är således enbart händelser förutbestämda av Allah som en del av detta livets prövningar. Händelserna följer mönster som endast Allah har fastställt. Allah har sagt i Koranen:

”O troende! Sannerligen finns det bland era hustrur och barn en fiende till er, så var aktsamma på dem.”¹⁴

Det vill säga, inom detta livs goda ting finns svåra prövningar av ens tro på Gud. Likaså, i livets fruktansvärda händelser ligger en prövning, som nämns i versen:

”Sannerligen kommer Vi att pröva er med fruktan, hunger, förlust av rikedom och liv och frukterna av ert arbete, så förkunna glada budskap för de tålmodiga.”¹⁵

Ibland är mönstren igenkännbara, som i fallet med orsak-och-verkan-samband, och ibland är de det inte, som i fallet när till synes goda resultat uppkommer från onda medel eller dåliga resultat från goda medel. Gud har förklarat att visdomen bakom dessa till synes oregelbundenheter ofta ligger bortom människans omedelbara förståelse på grund av hennes begränsade kunskapsomfång.

”Kanske ogillar du något som verkligen är bra för dig eller gillar något dåligt för dig, men Allah vet (vad som är bäst för dig), och det gör inte du.”¹⁶

Till synes onda händelser i människors liv visar sig ibland vara till det bästa, och till synes goda ting som människor önskar visar sig vara skadliga. Följaktligen är människans inflytandesfär i händelsernas förlopp som utgör hennes liv begränsad till det mentala valet mellan de alternativ som presenteras för henne och inte de faktiska resultaten av hennes val. Med andra ord ”människan föreslår och Gud bestämmer”.

Till synes ”lycka” och ”otur” är båda från Allah och kan inte orsakas av lyckoberlocker såsom kaninlabbar, fyrklöver, önskebröstknutar, lyckosiffror, stjärntecken osv., eller av olyckskorpar som fredagen den trettonde, att krossa speglar, svarta katter osv.

I verkligheten är tron på berlocker och förebud ett uttryck för den allvarliga synden Shirk (association) i denna form av Tawheed. 'Uqbah, en av Profetens ﷺ följeslagare, berättade att en grupp män en gång närmade sig Allahs sändebud för att svära sin trohet till honom, och han godtog eden från nio av dem men vägrade godta en. När de frågade varför han vägrade deras följeslagares ed, svarade han: ”Sannerligen bär han ett amulett.”¹⁷ Mannen som bar amuletten stack in handen i sin mantel, drog av sig amuletten och bröt den, och avlade sedan eden. Profeten ﷺ sade då:

”Den som bär ett amulett har begått Shirk.”¹⁸

Vad gäller att använda Koranen som ett trollformler eller amulett genom att bära eller föra med sig koranverser på kedjor eller i påsar för att avvärja det onda eller bringa lycka, finns det liten skillnad mellan sådana praktiker och de hedniskas. Varken Profeten ﷺ eller hans följeslagare

använde Koranen på detta sätt, och Profeten ﷺ sade:

”Den som inför i islam något som inte tillhör den, skall få det förkastat.”¹⁹

Det är sant att de koraniska kapitlen an-Naas och al-Falaq uppenbarades specifikt för exorcism (det vill säga för att avlägsna onda förtrollningar), men Profeten ﷺ visade på det rätta sättet att använda dem.

Vid ett tillfälle när en trolldom hade lagts på honom, bad han Ali ibn Abi Talib att recitera de två kapitlen vers för vers, och när han blev sjuk brukade han recitera dem över sig själv.²⁰ Han skrev inte ned dem och hängde dem runt sin hals, knöt dem runt sin arm eller midja, och uppmanade inte heller andra att göra så.

Tawheed al-Asmaa was-Sifaat – Att upprätthålla enheten i Allahs namn och egenskaper

Denna kategori av Tawheed har fem huvudaspekter:

1. För att enheten i Allahs namn och egenskaper ska upprätthållas i den första aspekten, måste Allah omnämnas i enlighet med hur Han och Hans profet ﷺ har beskrivit Honom, utan att förklara bort Hans namn och egenskaper genom att ge dem andra betydelser än deras uppenbara. Till exempel säger Allah i Koranen att Han blir arg på de otrogna och hycklarna. Han säger:

”För att Han ska kunna straffa hycklarna, män och kvinnor, och de hedniska, män och kvinnor, som har en dålig uppfattning om Allah. En ond cirkel omger dem; Allah är vred på dem, förbannar dem och har förberett ett ont slut för dem.”²¹

Ilkska är alltså en av Guds egenskaper. Det är felaktigt att säga att Hans ilkska måste betyda Hans straff, eftersom ilkska är ett tecken på svaghet hos människan och som sådant inte passar Allah. Vad Allah har fastställt bör accepteras med förbehållet att Hans ilkska inte liknar mänsklig ilkska, baserat på Allahs uttalande:

”Det finns inget likt Honom.”²²

Processen med så kallad ”rationell” tolkning leder, när den förs till sin logiska slutsats, till förnekandet av Guds själva existens. Ty Allah beskriver sig själv som levande och människan lever, därför, enligt det rationalistiska argumentet, är Gud varken levande eller existerande. Faktum är att likheten mellan Guds egenskaper och mänsklighetens endast är till namnet och inte till graden. När egenskaper används i relation till Gud ska de tas i absolut mening, fria från mänskliga brister.

2. Den andra aspekten av Tawheed al-Asmaa was-Sifaat innebär att hänvisa till Allah såsom Han har hänvisat till sig själv utan att ge Honom några nya namn eller egenskaper. Till exempel får Allah inte ges namnet al-Ghaadib (den Vredgade), trots att Han har sagt att Han blir arg, eftersom varken Allah eller Hans sändebud har använt detta namn. Detta kan verka vara en mycket fin poäng, men det måste upprätthållas för att förhindra den falska beskrivningen av Gud. Det vill säga, den ändliga människan är inte i stånd att definiera skapelsens oändlige Herre.

3. I den tredje aspekten av Tawheed al-Asmaa was-Sifaat hänvisas till Allah utan att ge Honom skapelsens egenskaper. Till exempel påstås det i Bibeln och Toran att Allah tillbringade de första sex dagarna med att skapa universum och sedan sov på den sjunde.²³ Av denna anledning tar judar och kristna antingen lördag eller söndag som en vilodag där arbete betraktas som en synd.

Ett sådant påstående tillskriver Gud Hans skapelses egenskaper. Det är människan som blir trött efter hårt arbete och behöver sömn för att återhämta sig.²⁴ På andra ställen i Bibeln och Toran skildras Gud som ångrande sina onda tankar på samma sätt som människor gör när de inser sina misstag.²⁵ På liknande sätt förstör påståendet att Gud är en ande eller har en ande detta område av Tawheed fullständigt. Allah hänvisar inte till sig själv som en ande någonstans i Koranen och Hans profet ﷺ uttrycker ingenting av den naturen i Hadeeth. I verkligheten hänvisar Allah till anden som en del av sin skapelse.²⁶

Den viktigaste principen som bör följas när man behandlar Allahs egenskaper är Koranens formel:

”Det finns inget likt Honom och Han är den som hör och ser allt.”²⁷

Egenskaperna att höra och se finns bland mänskliga egenskaper, men när de tillskrivs Det Gudomliga Väsendet är de utan jämförelse i sin fullkomlighet. Men när dessa egenskaper förknippas med människor kräver de öron- och ögonorgan som inte kan tillskrivas Gud. Vad människan vet om Skaparen är bara det lilla Han har uppenbarat för henne genom sina profeter. Därför är människan skyldig att hålla sig inom dessa snäva gränser. När människan ger sin intellekt fria tyglar i att beskriva Gud riskerar hon att falla i fel genom att tillskriva Allah skapelsens egenskaper.

I sin kärlek till bildliga framställningar har kristna målat, huggit och format otaliga mänskliga likheter och kallat dem avbilder av Gud. Dessa har tjänat till att bana väg för acceptansen av Jesu gudomlighet bland massorna. När de väl accepterade uppfattningen om Skaparen som lik en människa, utgjorde acceptansen av Jesus som Gud inget verkligt problem.

4. Den fjärde aspekten av Tawheed al-Asmaa was-Sifaat kräver att människan inte ges Allahs egenskaper. Till exempel tar Paulus i Nya testamentet figuren Melkisedek, kung av Salem, från Toran (1 Moseboken 14:18–20) och ger både honom och Jesus den gudomliga egenskapen att inte ha någon början eller något slut:

”1 Ty denne Melkisedek, Salems kung, den högste Gudens präst, mötte Abraham när han återvände från slakten av kungarna och välsignade honom, 2 och Abraham tilldelade honom en tiondel av allt. Han är först, efter översättning av sitt namn, rättfärdighetens kung, och sedan är han också Salems kung, det vill säga fredens kung. 3 Han är utan far eller mor eller släkttavla, och har varken dagars begynnelse eller livets slut, men liknar Guds Son och fortsätter vara präst för evigt.”²⁸

”5 Så upphöjde sig inte heller Kristus själv till att bli överstepräst, utan utnämndes av honom som sade till honom: ’Du är min son, idag har jag fött dig’; 6 liksom han också på ett annat ställe säger: ’Du är präst för evigt, efter Melkisedeks ordning’.”²⁹

De flesta shiitiska sekter (med undantag för Zaiditerna i Jemen) har gett sina ”Imamer” gudomliga egenskaper av absolut ofelbarhet,³⁰ kunskap om det förflutna, framtiden och det dolda, förmågan att förändra ödet³¹ och kontroll över skapelsens atomer.³² Genom att göra detta upprättar de rivaler som delar Guds unika egenskaper och som i verkligheten blir gudar vid sidan av Allah.

5. Att upprätthålla enheten i Allahs namn innebär också att Allahs namn i

bestämd form inte kan ges till Hans skapelse om de inte föregås av prefixet 'Abd som betyder "slav av" eller "tjänare av". Många av de gudomliga namnen i obestämd form som Ra'oof och Raheem är tillåtna namn för människor eftersom Allah har använt några av dem i obestämd form för att hänvisa till Profeten ﷺ:

"En sändebud har kommit till er från er egen mitt för vilken allt som belastar er är betungande. Han är fylld av omsorg för er och är full av medkänsla (Ra'oof) och full av barmhärtighet (Raheem)."³³

Men ar-Ra'oof (Den mest medkännande) och ar-Raheem (Den mest barmhärtige) kan bara användas för att hänvisa till människor om de föregås av 'Abd som i 'Abdur-Ra'oof eller 'Abdur-Raheem, eftersom de i bestämd form representerar en fullkomlighetsnivå som endast tillhör Gud. På liknande sätt är namn som 'Abdur-Rasool (sändebudets slav), 'Abdun-Nabee (profetens slav), 'Abdul-Husayn (Husayns slav) osv., där människor namnger sig själva som slavar till andra än Allah, också förbjudna. Baserat på denna princip förbjöd Profeten ﷺ muslimer från att hänvisa till dem som ställts under deras ansvar som 'Abdee (min slav) eller Amatee (min slavglicka).³⁴

Tawheed al-'Ebaadah – Att upprätthålla enheten i dyrkan

Trots de vittgående implikationerna av de två första kategorierna av Tawheed är en fast tro på dem ensamma inte tillräcklig för att uppfylla islams krav på Tawheed. Tawheed ar-Ruboobeeyah och Tawheed al-Asmaa was-Sifaat måste åtföljas av sitt komplement, Tawheed al-'Ebaadah, för att Tawheed ska anses vara fullständig enligt islam. Denna punkt styrks av det faktum att Allah själv har angett i tydliga ordalag att Mushrikoon (avgudadyrkarna) under Profetens tid bekräftade många aspekter av de två första formerna av Tawheed. I Koranen säger Allah till Profeten ﷺ att säga till hedningarna:

"Säg: 'Vem är det som ger er all försörjning från himlen och jorden, styr syn och hörsel, frambringar liv ur dödt (material) och död ur det levande, och planerar människans angelägenheter?' De kommer alla att säga 'Allah'. "³⁵

”Om du frågade dem vem som skapade dem, skulle de säkert säga, 'Allah'.”³⁶

”Om du frågade dem vem som sänder ned vatten från himlen och med det återupplivar jorden efter dess död? De kommer helt säkert att säga, 'Allah'.”³⁷

De hedniska mekkanerna visste alla att Allah var deras skapare, försörjare, deras Herre och Mästare, men den kunskapen gjorde dem inte till muslimer inför Gud. Allah sade faktiskt:

”De flesta av dem tror inte på Allah utan att tillskriva Honom partners.”³⁸

Mujaahids³⁹ kommentar till denna vers var följande:

”Deras tro på Allah, representerad av deras uttalande 'Allah skapade oss, försörjer oss och tar våra liv', hindrade dem inte från att dyrka andra gudar tillsammans med Allah.”⁴⁰

Utifrån de tidigare nämnda verserna är det tydligt att Kuffaar (de otrogna) kände till Allahs suveränitet, herravälde och makt. De brukade faktiskt troget ägna olika former av dyrkan åt Honom, som Hajj, välgörenhet, djuroffer, löften och till och med böner i tider av svår nöd och olycka. De påstod till och med att de följde Abrahams religion. På grund av det påståendet uppenbarade Allah versen:

”Abraham var inte jude och inte heller kristen, utan (han) var en sann muslim och inte bland dem som tillskrev Allah partners.”⁴¹

Vissa hedniska mekkaner trodde till och med på Uppståndelsen och Domen, och andra på förutbestämmelse (Qadar). Gott om bevis på deras tro kan hittas i förislamisk poesi. Till exempel uppgavs poeten Zuhayr ha sagt:

"Det är antingen fördröjt, placerat i en bok och sparat till Domens dag, eller påskyndat och hämnat."

'Antarah citerades med orden:

"O 'Ebil, vart ska du fly från döden, om min Herre i himlen har bestämt det?"⁴²

Trots mekkanarnas bekännelser av Tawheed och deras kunskap om Allah klassificerade Allah dem som otrogna (Kuffaar) och hedningar (Mushrikoon) helt enkelt för att de dyrkade andra gudar tillsammans med sin dyrkan av Allah.

Följaktligen är den viktigaste aspekten av Tawheed den om Tawheed al-'Ebaadah, att upprätthålla enheten i Allahs dyrkan. Alla former av dyrkan måste riktas enbart till Allah eftersom Han ensam förtjänar dyrkan, och det är Han ensam som kan skänka människan förmåner som ett resultat av Hans dyrkan.

Dessutom finns det inget behov av någon form av förebedjare eller mellanhand mellan människa och Gud. Allah betonade vikten av att rikta dyrkan enbart till Honom genom att påpeka att detta var det huvudsakliga syftet med människans skapelse och kärnan i det budskap som alla profeter förde med sig. Allah säger:

"Jag skapade inte Djinnerna och Människorna utom för Min dyrkan."³

"Sannerligen har Vi sänt till varje folk ett sändebud (som säger), 'Dyrka Allah och undvik falska gudar'."⁴⁴

Att förstå syftet med skapelsen i fullständig mening ligger bortom människans medfödda förmågor. Människan är ett ändligt skapat väsen och kan inte rimligen hoppas på att fullt ut förstå den oändlige Skaparens handlingar. Därför gjorde Gud det till en del av människans natur att dyrka Honom, och Han sände profeter och böcker med gudomlig uppenbarelse för att klargöra den aspekt av skapelsens syfte som låg inom räckhåll för människans mentala förmåga att förstå.

Det syftet är, som tidigare nämnts: dyrkan av Gud ('Ebaadah), och profeternas huvudbudskap var att dyrka Gud allena, Tawheed al-'Ebaadah. Följaktligen är den allvarligaste synden Shirk, dyrkan av andra i stället för Allah eller tillsammans med Allah. I Kapitel al-Faatihah, som varje muslim är skyldig att recitera i sin bön minst sjutton gånger dagligen, lyder vers fyra:

”Dig allena (Ensam) dyrkar vi och av Dig allena söker vi hjälp.”

Ett tydligt uttalande om att alla former av dyrkan enbart bör riktas till Den som kan svara, Allah. Profeten Muhammad ﷺ bekräftade begreppet om dyrkans enhet och sade:

”Om du ber i bön, be endast till Allah, och om du söker hjälp, sök den endast hos Allah.”⁴⁵

Frånvaron av något behov av förbön betonas ytterligare av de många verserna som anger Hans närhet till människan. Till exempel:

”När Mina tjänare frågar dig (O Muhammad) om Mig (säg dem), 'Sannerligen är Jag nära (dem), Jag lyssnar till allas bön som kallar på Mig. Låt dem därför svara Mig och tro på Mig för att de må ledas rätt'.”⁴⁶

”Det är Vi som skapade människan och Vi vet vad hennes själ viskar till henne, ty Vi är henne närmare än hennes halspulsåder.”⁴⁷

Bekräftandet av Tawheed al-'Ebaadah nödvändiggör omvänt förnekandet av alla former av förbön eller tillskrivandet av partners till Allah. Om någon ber till de döda och söker deras inflytande över de levandes liv eller de bortgångnas själar, har de tillskrivit Allah en partner, eftersom dyrkan delas mellan Allah och Hans skapelse. Profeten Muhammad ﷺ sade, i klara ordalag,

"Bön (du'aa) är dyrkan."⁴⁸

Och Allah, den Störste och Härligaste, sade:

"Dyrka inte vid sidan av Allah det som inte kan hjälpa eller skada dig."⁴⁹

"De som ni åkallar vid sidan av Allah är bara slavar som ni själva."⁵⁰

Om någon ber till Profeten ﷺ, till så kallade helgon, Djinner eller änglar och ber om hjälp eller ber dem att begära hjälp från Allah för dem, har de också begått Shirk. Begreppet "Ghaus-i-Azam" (al-Ghawth al-A'dHam), en titel given av de okunniga till 'Abdul-Qadir al-Jeelaanee,⁵¹ är också ett uttryck för Shirk i denna form av Tawheed.

Titeln betyder bokstavligen "den störste räddningskällan; den mest kapable att rädda någon från fara", och en sådan beskrivning tillhör endast Allah. När olycka inträffar åkallar vissa människor 'Abdul-Qadir med denna titel och söker hans hjälp och skydd, trots att Allah redan har sagt:

"Om Allah tillåter att skada drabbar dig kan ingen avlägsna den utom Han."⁵²

Enligt Koranen, när mekkanerna tillfrågades om varför de riktade sina böner till sina avgudar, svarade de:

"Vi dyrkar dem bara för att de ska föra oss närmare Allah."⁵³

Avgudarna användes bara som mellanhänder, men Allah kallade dem ändå hedningar för deras praktik. De bland muslimer som insisterar på att be till andra än Allah skulle göra klokt i att reflektera över detta faktum.

Kristna, påverkade av läror från Saul från Tarsus (senare kallad Paulus), gudomliggjorde profeten Jesus och riktade sina böner till honom och hans

moder. Bland de kristna har katolikerna helgon för varje tillfälle som de riktar sina böner till i tron att dessa helgon direkt kan påverka detta världens angelägenheter.

Katolikerna använder också sina präster som förebedjare mellan sig själva och Allah i den felaktiga tron att prästerna är närmare Allah på grund av deras celibat och fromhet, och därmed mer benägna att bli hörda av Allah. De flesta shiitiska sekter har ägnat vissa dagar i veckan och timmar på dagen åt bön till Ali, Fatimah, Hasan och Husayn⁵⁴ på grund av deras förvrängda tro på förbön.

Dyrkan ('Ebaadah) inkluderar i den islamiska synen mer än bara fasta, betalning av Zakaah, Hajj och djuroffer. Det innefattar känslor som kärlek, förtroende och fruktan, vilka alla har grader som enbart bör riktas till Gud. Allah har tilltalat dessa känslor och varnat mot överdrifter i dem enligt följande:

"Bland människorna finns de som tar (till dyrkan) andra vid sidan av Allah som jämligar till Honom. De älskar dem som de bara borde älska Allah. Men de som tror har en mycket större kärlek till Allah..."⁵⁵

"Ska ni inte bekämpa folk som bröt sina löften, planlade för att fördriva sändebudet och var de första att (angripa) er? Fruktar ni dem? Allah har mer rätt att fruktas om ni verkligen är troende."⁵⁶

"Sätt er lit till Allah om ni verkligen är troende."⁵⁷

Eftersom termen 'Ebaadah betyder total lydnad och Allah anses vara den yttersta Lagstiftaren, är genomförandet av sekulära rättssystem som inte är baserade på gudomlig lag (Sharee'ah) en handling av otro på den gudomliga lagen, och tron på riktigheten i sådana system utgör en form av dyrkan av andra än Allah (Shirk). Allah sade i Koranen:

"De som inte dömer efter vad Allah har uppenbarat är otrogna (Kaafiroon)."⁵⁸

Vid ett tillfälle hörde Profetens följeslagare 'Adee ibn Haatim, som var konvertit från kristendomen, Profeten ﷺ recitera den koraniska versen

”De har tagit sina rabbiner och munkar som herrar vid sidan av Allah,”⁵⁹

och sade: ”Vi dyrkade dem visst inte.” Profeten ﷺ vände sig till honom och sade:

”Förbjöd de inte (Haraam) vad Allah hade tillåtit (Halaal),⁶⁰ och ni alla gjorde det Haraam, och gjorde de inte Halaal vad Allah gjort Haraam⁶¹ och ni alla gjorde det Halaal?”

Han svarade: ”Det gjorde vi visst.” Profeten ﷺ sade då:

”Så dyrkade ni dem.”⁶²

Följaktligen innefattar en betydande del av Tawheed al-'Ebaadah genomförandet av Sharee'ah, särskilt i länder där muslimer utgör majoriteten av befolkningen. Gudomlig lag måste återinföras i de många så kallade muslimska länder där regeringar nu styr enligt importerade kapitalistiska eller kommunistiska konstitutioner, och islamisk lag antingen är helt utdöd eller hänvisad till några få områden av mindre betydelse.

På liknande sätt måste muslimska länder, där islamisk lag finns i lagböckerna men sekulära lagar är i kraft, också anpassas till Sharee'ah såsom den gäller alla livets aspekter. Acceptansen av icke-islamiskt styre i stället för Sharee'ah i muslimska länder är Shirk och en handling av Kufr. De som är i stånd att förändra det måste göra det, medan de som inte är i stånd att göra det måste tala ut mot Kufr-styret och kalla till genomförandet av Sharee'ah. Om även detta blir omöjligt, måste icke-islamiska regeringar uppriktigt avskys och föraktas för Guds välbehag och upprätthållandet av Tawheed.

KAPITEL OM SHIRKS KATEGORIER

Studiet av Tawheed kan inte anses vara fullständigt utan en noggrann

analys av dess motsats, Shirk. Viss omnämning av Shirk har redan gjorts i föregående kapitel och exempel på det har givits för att illustrera hur Tawheed kan utplånas. I detta kapitel kommer dock Shirk att betraktas som ett separat ämne vars allvarliga betydelse Allah har bekräftat i Koranen:

”Sannerligen kommer Allah inte att förlåta tillskrivandet av partners (Shirk) till Honom, men Han förlåter (synder) mindre än det för den Han önskar.”⁶³

Eftersom synden Shirk förnekar det egentliga syftet med människans skapelse är det inför Gud den allvarligaste av synder; den oförlåtliga synden.

Shirk betyder bokstavligen partnerskap, delning eller associering,⁶⁴ men i islamisk mening syftar det på handlingen att tillskriva Allah partners i vilken form det än tar sig. Följande analys av Shirk är enligt de tre breda kategorier som utvecklats i studiet av Tawheed. Därför kommer vi först att titta på de huvudsakliga sätten på vilka Shirk kan förekomma inom området Ruboobeeyah (Herravälde), sedan Asmaa was-Sifaat (Gudomliga namn och egenskaper) och slutligen inom 'Ebaadah (Dyrkan).

Shirk i Ruboobeeyah

Denna kategori av Shirk syftar antingen på tron att andra delar Allahs herravälde över skapelsen som Hans jämlike eller nära jämlike, eller på tron att det inte finns någon Herre över skapelsen alls. De flesta religiösa system faller in under den första aspekten av Shirk i Ruboobeeyah, medan det är filosoferna och deras människoskapade filosofier som tenderar att fylla den andra aspekten.

(A) Shirk genom association

Trosuppfattningar som faller under denna underkategori är sådana där en huvud-Gud eller Högste Varelse över skapelsen erkänns, men vars herravälde delas av andra mindre gudar, andar, dödliga, himmelska kroppar eller jordiska föremål. Sådana trossystem kallas vanligen av teologer och filosofer antingen monoteistiska (med en Gud) eller polyteistiska (med mer än en Gud). Enligt islam är alla dessa system polyteistiska och många representerar olika grader av degeneration av gudomligt uppenbarade religionssystem, vilka alla ursprungligen byggde

på Tawheed.

Inom hinduismen uppfattas det Högsta Väsendet Brahman som inneboende, allomfattande, oföränderligt och evigt, det abstrakta opersonliga Absoluta, i vilket alla ting har sin ursprung och sitt slut. Medan guden Brahma är den personifierade skaparen av universum som bildar en treenighet med bevararguden Vishnu och förstörarguden Shiva.⁶⁵ Således uttrycks Shirk i Ruboobeeyah inom hinduismen genom delegeringen av Guds skapande, förstörande och bevarande krafter till andra gudar.

Kristen tro hävdar att den ende Guden uppenbarar sig i de tre personerna Fadern, Sonen (Jesus Kristus) och den Helige Ande. Dessa tre personer betraktas ändå som en enhet som delar en "substans".⁶⁶ Profeten Jesus upphöjs till gudomlighet, sitter på Guds högra hand och dömer världen. Den Helige Ande, som i den hebreiska Bibeln är det medel genom vilket Gud utövar sin skapande kraft, blir i kristen tanke en del av Guds väsen. Paulus gjorde den Helige Ande till Kristi alter ego, de kristnas vägledare och hjälpare, som först uppenbarade sig på Pingstdagen.⁶⁷ Följaktligen sker Shirk i Ruboobeeyah i den kristna tron att Jesus och den Helige Ande är Guds partners i allt Hans herravälde, i deras tro att Jesus ensam uttalar dom över världen och i deras tro att kristna hjälps och vägleds av den Helige Ande.

Zoroastrier (Parsis) uppfattar Gud, Ahura Mazda, som skaparen av allt som är gott, och som ensam är värdig absolut dyrkan. Elden är en av Ahura Mazdas sju skapelser och anses vara hans son eller representant. Men de begår också Shirk i Ruboobeeyah genom att uppfatta det onda, våldet och döden som skapelsen av en annan gud kallad Angra Mainyu, som de representerar med symbolen mörker.⁶⁸ Därmed delas Guds suveränitet över all skapelse (dvs. Hans Ruboobeeyah) med en ond ande upphöjd till nivån av en motståndargud på grund av människans önskan att inte tillskriva det onda till Gud.

I Yoruba-religionen, som följs av över 10 miljoner människor i Västafrika (främst Nigeria), finns det en allsmäktig Gud, Olorius (Himmelens Herre) eller Olodumare. Modern Yoruba-religion kännetecknas ändå av ett myller av Orisha-dyrkan, så att Yoruba-religionen framstår som strikt polyteism.⁶⁹ Följaktligen begår Yorubafolket Shirk i Ruboobeeyah genom att överlåta alla Guds funktioner till mindre gudar och andar.

Zuluer i Sydafrika tror på en Gud, Unkulunkulu, som betyder den uråldrige, den förste, den mest vördade. De viktigaste specifika titlarna för Gud är: Nkosi yaphezulu (Himmelens Herre) och uMvelingqanqi (den förste att

träda fram). Deras Högste Varelse framställs som en man som, tillsammans med jordens kvinna, frambringar den mänskliga världen. Åska och blixnar är i Zulu-religionen Guds handlingar, medan sjukdom och andra livets prövningar kan orsakas av förfäderna, "Idlozi" eller "abaphansi" (de under jorden). Förfäderna skyddar också de levande, ber om mat, gläds åt ritual och offer, straffar försummelse och tar besittning av spåmän (inyanga).⁷⁰ Sålunda sker Shirk i Ruboobeeyah i Zulu-religionen inte bara i deras uppfattning om skapandet av den mänskliga världen utan också i deras tillskrivande av gott och ont i människolivet till förfädersandars verk.

Bland vissa muslimska folk manifesteras Shirk i Ruboobeeyah i deras tro att helgons och andra rättfärdiga människors själar kan påverka denna världens angelägenheter, även efter deras död. Deras själar, tros det, kan uppfylla ens behov, avlägsna olyckor och hjälpa den som åkallar dem. Därför tillskriver gravdyrkare mänskliga själar den gudomliga förmågan att orsaka händelser i detta liv som i verkligheten endast Allah kan orsaka.

Vanligt bland många sufier (muslimska mystiker) är tron på "Rijaal al-Ghayb",⁷¹ vars chef intar den station som kallas "Qutub" varifrån denna världens angelägenheter styrs.⁷²

(B) Shirk genom förnekelse

Denna underkategori representerar de olika filosofier och ideologier som förnekar Guds existens antingen uttryckligen eller underförstått. Det vill säga, i vissa fall anges Guds icke-existens (ateism), medan det i andra fall hävdas att Han existerar, men det sätt på vilket Han uppfattas i verkligheten förnekar Hans existens (panteism).

Det finns några få forntida religiösa "system" där Gud inte existerar, främst bland dem är det system som tillskrivs Gautama Buddha. Buddhismen, en reformrörelse inom hinduismen som motsatte sig kastväsendet, grundades på 500-talet f.Kr. under samma period som jainismen. Under 200-talet f.Kr. blev den statsreligion. Slutligen assimilerades den av hinduismen, varvid Buddha själv blev en av Avatarerna (Guds inkarnationer). Den försvann från Indien men blev dominerande i Kina och andra östliga nationer. Hinayana-buddhismen (400–250 f.Kr.), den äldre och striktare av de två tolkningarna av buddhismen som uppstod efter Gautama Buddhas död, gör det klart att det inte finns någon Gud; därmed vilar frälsningens börda på individen ensam.⁷³ Således kan denna forntida gren av buddhismen klassificeras som ett exempel på Shirk i Ruboobeeyah där Guds existens uttryckligen förnekas.

På liknande sätt finns det i jainismens läror som systematiserades av Vardhamana ingen Gud, men befriade själar uppnår något av denna status, med odödlighet och allvetande; och det religiösa samfundet behandlar de befriade som om de vore gudomliga, bygger tempel åt dem och vördar deras avbilder.⁷⁴

Ett annat forntida exempel är Faraon under profeten Moses tid. Allah nämnde i Koranen att han förnekade Guds existens och hävdade inför Moses och Egyptens folk att han, Faraon, var den ende sanne herren över all skapelse. Allah citerade honom som sägande till Moses: "Om du väljer en gud vid sidan av mig, skall jag säkert fångsla dig"⁷⁵ och till folket: "Han utropade: 'Jag är er Herre, den Högste'."⁷⁶

Under det nittonde och tjugonde århundradet hävdade ett antal europeiska filosofer Guds icke-existens i vad som kom att kallas "Guds död-filosofin". Den tyske filosofen Philipp Mainländer (1841–1876) fastslår i sitt huvudverk, *Frälsningens filosofi*, 1876, att världen börjar med Guds död, eftersom Gud är en enhetsprincip som krossats i världens mångfald och en glädjprincip som förnekats i lidandets lag som dominerar världen.⁷⁷

I Preussen stödde Friedrich Nietzsche (1844–1900) idén om "Guds död" och föreslog att Gud inte var mer än en projektion av människans oroliga samvete och att människan var bryggan till Övermänniskan.⁷⁸ Jean Paul Sartre, en fransk filosof från det tjugonde århundradet, ekade också tanken om "Guds död". Han hävdade att Gud inte kunde existera eftersom Han var en självmotsägelse. Idén om Gud är enligt honom en projektion som människan måste göra i egenskap av vad hon är.⁷⁹

Darwins (d. 1882) förslag att människan bara var en förhärliagd apa antogs i stor utsträckning i samhällsvetares och filosofers teorier under det nittonde århundradet, eftersom det gav en "vetenskaplig" grund för Guds icke-existens. Enligt dem utvecklades religionen från animism till monoteism i takt med människans påstådda sociala evolution från en oberoende individ till en nationalstat och hennes fysiska evolution från apa till människa.

De försöker undkomma frågorna kring skapelsen genom att hävda att det inte fanns någon och genom att tillskriva Allahs egenskap av att vara utan början och slut till den materia Han har skapat. Nutidens anhängare av denna tro är Karl Marx anhängare, kommunister och vetenskapliga socialister, som hävdar att ursprunget till allt som existerar är materia i rörelse. De hävdar vidare att Gud är en produkt av människans fantasi skapad av de härskande klasserna för att rättfärdiga deras ärftliga styre

och avleda de förtryckta massornas uppmärksamhet från de verkligheter de lever i.

Ett exempel på denna form av Shirk bland vissa muslimer är det hos många sufier som Ibn 'Arabee, som hävdar att endast Allah existerar (Allt är Allah, och Allah är allt). De förnekar Allahs separata existens och förnekar därmed i verkligheten Hans existens. Denna idé uttrycktes också på 1600-talet av den holländsk-judiske filosofen Baruch Spinoza, som hävdade att Gud är summan av alla delar av universum inklusive människan.

Shirk i al-Asmaa was-Sifaat

Shirk i denna kategori innefattar både den vanliga hedniska seden att ge Allah Hans skapelses egenskaper samt handlingen att ge skapade varelser Allahs namn och egenskaper.

(A) Shirk genom förmänskligande

I denna aspekt av Shirk i al-Asmaa was-Sifaat ges Allah en människas eller ett djurs form och egenskaper. På grund av människans överlägsenhet över djuren används den mänskliga formen oftast av avgudadyrkare för att representera Gud i skapelsen. Följaktligen målas, formas eller hugges Skaparens avbild ofta i formen av människor med de fysiska drag som tillhör dem som dyrkar dem.

Till exempel dyrkar hinduer och buddhister otaliga avgudar i likhet med asiatiska män och betraktar dem som Guds manifestationer i skapelsen. Nutida kristen tro att profeten Jesus var Gud inkarnerad; att Skaparen blev sin skapelse, är ett annat gott exempel på denna typ av Shirk. Det har funnits många så kallade stora kristna målare som Michelangelo (d. 1565), som målade bilder av Gud som en naken gammal europeisk man med långt flödande vitt hår och skägg i taket på det Sixtinska kapellet i Vatikanen. Dessa bilder har i sin tur hållits i högsta aktning av den kristna världen.

(B) Shirk genom gudomliggörande

Denna form av Shirk i al-Asmaa was-Sifaat avser fall där skapade varelser eller ting ges eller gör anspråk på Allahs namn eller Hans egenskaper. Till exempel var det de forntida arabernas sed att dyrka avgudar vars namn härstammade från Allahs namn. Deras tre huvudavgudar var: al-Laah hämtad från Allahs namn al-Elaah, al-'Uzza hämtad från al-'Azeez och al-

Manaat hämtad från al-Mannaan. Under profeten Muhammads era fanns det också en falsk profet i ett område av Arabien kallat Yamaamah, som tog namnet Rahman vilket endast tillhör Allah.

Bland de shiitiska sekterna finns Nusayreayah i Syrien, som tror att profeten Muhammads kusin och svärson, Ali ibn Abi Talib, var en manifestation av Allah och ger honom många av Allahs egenskaper. Bland dem finns också Ismailiterna, även kända som Agha Khanis, som betraktar sin ledare, Agha Khan, som Gud inkarnerad. I denna kategori ingår också Druzer i Libanon som tror att den fatimidiske kalifen al-Haakim bi Amrillaah var den siste manifestationen av Allah bland mänskligheten.

Sufiers (muslimska mystikers) påståenden, som al-Hallaaj, att de har blivit ett med Gud och som sådana existerar som manifestationer av Skaparen inom Hans skapelse kan också inkluderas i denna aspekt av Shirk i al-Asmaa was-Sifaat. Nutida spiritister och medier som Shirley Maclaine, J.Z. Knight osv. gör ofta anspråk på gudomlighet för sig själva såväl som för mänskligheten i allmänhet. Einsteins relativitetsteori ($E = mc^2$, energi är lika med massa gånger ljushastighetens kvadrat), som undervisas i alla skolor, är i verkligheten ett uttryck för Shirk i al-Asmaa was-Sifaat. Teorin anger att energi varken kan skapas eller förstöras; den omvandlas bara till materia och vice versa. Både materia och energi är dock skapade enheter och de kommer båda att förstöras som Allah tydligt anger:

”Allah är skaparen av alla ting...”⁸⁰

”Allt i (världen) kommer att förgås...”⁸¹

Teorin antyder också att massa och energi är eviga utan början eller slut eftersom de antas vara oskapade och omvandlas till varandra. Denna egenskap tillhör dock endast Allah som ensam är utan början eller slut.

[MSA-USC-redaktörens anmärkning: Förstå att författaren påpekar en brist i en informell del av relativitetsteorin, det vill säga att materia och energi är eviga. Författaren argumenterar inte mot det matematiska förhållandet mellan dessa två, utan mot deras oberoende av Allahs allomfattande makt — både skapande och förstörande.]

Darwins evolutionsteori är också ett försök att förklara livets och dess formers evolution från livlös materia utan Guds ingripande. En av detta

århundrades ledande darwinister, Sir Aldous Huxley, uttryckte denna tanke på följande sätt:

”Darwinismen avlägsnade hela idén om Gud som skapare av organismer från den nationella diskussionens sfär.”⁸²

Shirk i al-'Ebaadah

I denna kategori av Shirk riktas dyrkansakterna till andra än Gud och belöning för dyrkan söks från skapelsen i stället för Skaparen. Precis som i fallet med de tidigare kategorierna har Shirk i al-'Ebaadah två huvudaspekter.

(A) Ash-Shirk al-Akbar (Större Shirk):

Denna form av Shirk uppstår när någon dyrkansakt riktas till andra än Allah. Den representerar den mest uppenbara formen av avgudadyrkan som profeterna specifikt sändes av Allah för att kalla mänsklighetens massor bort ifrån. Detta begrepp stöds av Allahs uttalande i Koranen:

”Sannerligen har Vi sänt till varje folk ett sändebud som säger, dyrka Allah och undvik Taaghoot (falska gudar).”⁸³

Taaghoot betyder faktiskt allt som dyrkas tillsammans med Allah eller i stället för Allah. Till exempel är kärlek en form av dyrkan som i sin fulländning enbart bör riktas till Allah. I islam uttrycks kärleken till Gud genom total lydnad mot Honom. Det är inte den typ av kärlek som människan naturligt känner mot skapelsen; mot föräldrar, barn, mat osv. Att rikta den typen av kärlek mot Gud är att sänka Honom till Hans skapelses nivå, vilket är Shirk i al-Asmaa was-Sifaat. Kärlek som är dyrkan är det totala överlåtandet av sin vilja till Gud. Följaktligen uppmanade Allah Profeten ﷺ att säga till de troende:

”Säg: Om ni älskar Allah, följ mig och Allah kommer att älska er.”⁸⁴

Profeten ﷺ sade också till sina följeslagare:

”Ingen av er är en sann troende förrän jag blir honom kärare än hans barn, hans fader och hela mänskligheten.”⁸⁵

Kärleken till Profeten ﷺ grundas inte på hans mänsklighet utan på hans budskaps gudomliga ursprung. Således uttrycks den, liksom kärleken till Allah, också genom total lydnad mot hans befallningar.

Allah sade i den slutliga uppenbarelsen:

”Den som lyder Sändebudet har lytt Allah,”⁸⁶

och

”Säg: Lyd Allah och lyd Profeten...”⁸⁷

Om människan låter kärleken till vad eller vem som helst komma mellan sig själv och Allah, har hon dyrkat det tinguet. På detta sätt kan pengar bli ens gud eller till och med ens begär kan bli en gud. Profeten ﷺ sade:

”Den som dyrkar Dirhamen kommer alltid att vara olycklig”⁸⁸

och Allah sade i Koranen:

”Har du inte sett den som tar sina begär som sin gud?”⁸⁹

Stor vikt har lagts vid det onda i Shirk i 'Ebaadah (dyrkan) eftersom det motsäger själva syftet med skapelsen som uttrycks i Allahs uttalande:

”Jag har inte skapat Djinner eller människor utom för Min dyrkan.”⁹⁰

Större Shirk representerar den största rebellhandlingen mot universums Herre och är således den yttersta synden. Det är en synd så stor att den i praktiken upphäver allt gott en person kan göra och garanterar dess

utövare evig fördömelse i Helvetet.

Följaktligen bygger falsk religion i första hand på denna form av Shirk. Alla människoskapade system inbjuder på ett eller annat sätt sina anhängare till dyrkan av skapelsen. Kristna uppmanas att be till en människa, en Guds profet vid namn Jesus, som de påstår ha varit Gud inkarnerad. Katoliker bland kristna ber till Maria som "Guds moder", till änglar som Mikael som hedras den 8 maj och den 29 september, Mikaelsmässan, som Sankt Mikael,⁹¹ samt till mänskliga helgon, vare sig verkliga eller fiktiva.

Muslimerna vars dyrkansaker faller i denna kategori av Shirk är de som ber till profeten Muhammad ﷺ eller till mystiker i sufihierarkins helgon i tron att de kan besvara deras böner, trots att Allah tydligt har sagt i Koranen:

"Säg: Tänk efter, om Allahs straff kom över er eller den Yttersta Timmen, skulle ni då åkalla andra än Allah? (Svar) om ni talar sanning."⁹²

(B) Ash-Shirk al-Asghar (Mindre Shirk):

Mahmood ibn Lubayd berättade: "Allahs sändebud ﷺ sade: 'Det jag fruktar mest för er är ash-Shirk al-Asghar (mindre Shirk).' Följeslagarna frågade: 'O Allahs sändebud, vad är mindre Shirk?' Han svarade: 'Ar-Riyaa (skrytsamhet), ty sannerligen kommer Allah att säga på Uppståndelsens dag när människor tar emot sina belöningar: Gå till dem för vilka ni skröt i den materiella världen och se om ni kan finna någon belöning hos dem.'⁹³

Mahmood ibn Lubayd sade också: "Profeten ﷺ kom ut och tillkännagav: 'O folk, akta er för hemligt Shirk!' Folket frågade: 'O Allahs sändebud, vad är hemligt Shirk?' Han svarade: 'När en man reser sig för att be och strävar efter att försköna sin bön för att folk ser på honom; det är hemligt Shirk.'⁹⁴

Ar-Riyaa

Riyaa är seden att utföra någon av de olika formerna av dyrkan för att bli sedd och berömd av människor. Denna synd förstör alla fördelar som ligger i rättfärdiga gärningar och för med sig ett allvarligt straff för den som begår den. Den är särskilt farlig eftersom det är naturligt för människan att önska och njuta av sina medmänniskors beröm. Att utföra religiösa handlingar för att imponera på människor eller för att bli berömd

av dem är därför ett ont som förtjänar människans yttersta försiktighet.

Denna fara är verkligt betydelsefull för de troende vars mål är att göra alla livets handlingar till religiösa handlingar tillägnade Gud. I verkligheten är sannolikheten att kunniga sanna troende skulle begå ash-Shirk al-Akbar liten, eftersom dess fallgropar är så uppenbara. Men för den sanne troende, liksom för alla andra, är risken att begå Riyaa stor eftersom den är så dold. Det handlar bara om den enkla handlingen att ändra sin avsikt. De drivande krafterna bakom den är också mycket starka, eftersom den kommer från människans inre natur. Ibn 'Abbaas anspelade på denna verklighet när han sade:

”Shirk är mer dolt än en svart myra som kryper på en svart sten mitt i en månlös natt.”⁹⁵

Stor omsorg måste därför tas för att säkerställa att ens avsikter börjar rena och förblir rena när rättfärdiga gärningar utförs. För att säkerställa detta föreskrivs i islam att Allahs namn uttalas före alla viktiga handlingar. En serie Du'aas (informella böner) har också föreskrivits av Profeten ﷺ före och efter alla naturliga vanor som ätande, drickande, sovande, sex och till och med toalettbesök, för att förvandla dessa vardagliga vanor till dyrkansaktar och utveckla en skarp medvetenhet om Allah hos muslimer. Det är denna medvetenhet, kallad Taqwaa, som i slutändan säkerställer att avsikterna förblir rena.

Profeten ﷺ gav också skydd mot de oundvikliga handlingarna av Shirk genom att lära ut vissa specifika böner som kan läsas när som helst. Abu Moosaa sade:

”En dag höll Allahs sändebud ett tal och sade: 'O folk, frukta Shirk ty det är mer dolt än en myras krypande.' De som Allah önskade frågade: 'Och hur undviker vi det när det är mer dolt än en myras krypande, O Allahs sändebud?' Han svarade: 'Säg: Allaahumma Innaa na'oodhu bika an nushrika bika shay'an na'lamuh, wa nastaghfiruka limaa laa na'lamuh (O Allah, vi söker tillflykt hos dig från att medvetet begå Shirk med dig och vi ber om din förlåtelse för vad vi inte känner till om det).'"⁹⁶

I de följande kapitlen kommer en mer detaljerad genomgång att göras av

de mest framträdande områdena inom vilka Shirk i alla dess tre aspekter oftast förekommer.

KAPITEL OM HELGONDYRKAN

Allahs välgärning:

Det är en del av människans natur att upphöja vissa människor över andra. Hon gillar att hålla dem i hög aktning och föredrar att följa dem snarare än att fatta egna beslut. Detta är en direkt följd av det faktum att Allah har gynnat vissa människor över andra på olika sätt. Mannen har placerats över kvinnan socialt:

"Män är kvinnors väktare genom det med vilket Allah gynnat somliga av dem över andra."⁹⁷

"Och män är ett steg över kvinnor."⁹⁸

Och vissa män har placerats över andra män ekonomiskt:

"Allah har gynnat somliga av er över andra med försörjning."⁹⁹

Israels stam gynnades över resten av mänskligheten genom gudomlig vägledning:

"Kom ihåg, O Israel, den välsignelse som Jag skänkte dig genom att gynna dig över all mänsklighet."¹⁰⁰

Profeterna gynnades över all mänsklighet genom uppenbarelsen och Allah gynnade vissa av profeterna över andra:

"Det är profeterna av vilka Vi gynnade somliga över andra."¹⁰¹

Ändå har Allah sagt till oss att inte begära de ting med vilka Han har gynnat delar av mänskligheten över andra:

”Önska inte det med vilket Vi har gynnat somliga av er över andra.”¹⁰²

eftersom dessa välgärningar är prövningar som för med sig stora ansvar. De är inte ett resultat av människans ansträngningar och bör som sådana inte vara en källa till stolthet. Allah kommer inte att ge oss en belöning för att vi har dem, även om vi kommer att ställas till svars för hur vi använde dem. Därför rådde Allahs sändebud oss:

”Se på dem som är under er och inte på dem som är över er. Det är bättre för er, så att ni inte förnekar Allahs välsignelser över er.”¹⁰³

Alla har placerats över andra på ett eller annat sätt, och alla har vissa ansvar för vilka de kommer att hållas ansvariga. Profeten ﷺ sade:

”Var och en av er är en herde, och var och en är ansvarig för sin hjord.”¹⁰⁴

Dessa ansvar är de grundläggande beståndsdelarna i detta livets prövningar. Om vi är tacksamma mot Allah för Hans välgärningar och tillämpar dem rättvist lyckas vi; annars misslyckas vi. Men kanske den största ansvarsprövningen är den att Allah gynnat människan över all skapelse. Denna välgärning bekräftades av Allahs befallning till änglarna att falla ned inför Adam, och ansvaret är tvåfaldigt:

- a. Det bär ett personligt ansvar att acceptera islam: total underkastelse under Allah.
- b. Det bär också ett kollektivt åtagande att upprätta Allahs lag över hela jorden.

Troende är därmed långt överlägsna otrogna i Allahs ögon på grund av deras accepterande av sina ansvar. Allah sade:

”Ni (troende) är det bästa av folk frambragt för mänsklighetens bästa (eftersom) ni befäller det goda, förbjuder det onda och tror på Allah.”¹⁰⁵

Taqwaa:

Bland de troendes gemenskap är vissa överlägsna andra, och denna överlägsenhet är en direkt följd av deras egna ansträngningar. Det är en överlägsenhet kopplad till Eemaan, trons styrka och djup. En levande tro driver den som besitter den att skydda sig från allt som misshagar Allah. Detta skydd kallas på arabiska ”Taqwaa.” Det har på olika sätt översatts som ”Gudsfruktan”, ”fromhet” samt ”Gudsmedvetenhet”, och det bär alla dessa betydelser och mer. Allah uttryckte tydligt Taqwaas överlägsenhet på följande sätt:

”Sannerligen är den ädlaste bland er den med mest Taqwaa.”¹⁰⁶

Allah säger här att den enda faktorn som gör en troende man eller kvinna verkligt överlägsen en annan är nivån av Taqwaa. Det är denna fromhet eller Gudsfruktan som lyfter människan från nivån av ”tänkande djur” till den av governor (Khaleefah) över planeterna. Vikten av Allahs fruktan i en muslims liv kan inte nog betonas. Allah omnämnde Taqwaa och dess härledning 26 gånger i Koranen och betonade överallt att Taqwaa är drivkraften bakom levande tro.

Utan den är tron bara ett meningslöst virrvarr av inpluggade ord och fraser, och ”rättfärdiga” gärningar bara skal av låtsas och hyckleri. Följaktligen föredras fromhet framför alla andra hänsyn i alla livets transaktioner. Allahs sändebud ﷺ sade: ”En kvinna gifter sig av fyra (skäl): hennes rikedom, hennes adelskap, hennes skönhet och hennes fromhet. Välj den fromma och var framgångsrik.”¹⁰⁷

Hur vacker, rik eller välboren en kvinna än må vara, om hon inte är from

är hon underlägsen en from, ful, fattig kvinna från en vanärad familj. Det omvända gäller också, som Profeten ﷺ sade: "Om en man vars utövande av religionen tillfredsställer dig ber dig om din dotters hand i äktenskap, bör du gifta bort dem; annars kommer det att bli korruption i landet."¹⁰⁸

Profeten ﷺ tillrättavisade en gång Abu Dharr för att han hånfullt kallade Bilal "svart kvinnas son", och sade sedan: "Se! Sannerligen är du inte bättre än en brunlätt man eller en svart man utom genom att frukta Allah mer än dem."¹⁰⁹ Denna förståelse hamrades in gång på gång av Allahs sändebud ﷺ. Till och med under Avskedspilgrimsfärden, gjord strax innan han dog, föreläste han folket om rasliga skillnaders obetydlighet och Taqwaas allra största vikt.

De mest fromma individerna är bara kända för Allah, eftersom Taqwaas säte är hjärtat. Människan kan bara döma människor efter varandras yttre gärningar som kan vara vilseledande eller inte. Allah gjorde det fullständigt klart i följande vers:

"Det finns bland människorna i detta liv den vars tal kommer att hänföra dig. Och han kommer att åkalla Allah som vittne till vad som finns i hans hjärta; ändå kommer han att vara bland de grymaste av fiender."¹¹⁰

Därför är det inte tillåtet för människor att utpeka vissa personer som särskilt helgonlika och fromma i en grad bortom vanliga människors räckhåll. Profeten Muhammad ﷺ specificerade bland sina följeslagare (Sahaabah) några som han gav glada budskap om paradiset i detta liv.¹¹¹ Sådana tillkännagivanden grundades dock på uppenbarelse och inte på hans egen förmåga att döma hjärtan. Till exempel, när Profeten ﷺ sade angående dem som avlade en trohetsed känd som Bay'ah ar-Ridwaan: "Ingen som avlade eden under trädet kommer att gå in i helveteselden,"¹¹² bekräftade han den koranvers som uppenbarades i detta syfte:

"Allah är nöjd med de troende när de svor trohet till dig under trädet..."¹¹³

På liknande sätt dömde han vissa som alla trodde var bestämda för paradiset att vara bland dem bestämda för helveteselden. Alla sådana domar grundades på uppenbarelse. Ibn 'Abbaas sade att 'Umar ibn al-Khattaab berättade för honom att på dagen för (slaget vid) Khaybar kom några av Profetens följeslagare och sade: "Den och den är en martyr och den och den är en martyr," men när de kom till en man om vilken de sade: "Den och den är en martyr," förklarade Allahs sändebud: "Ingalunda! Jag har sett honom i helvetet i en mantel som han tog (från bytet) oärligt." Allahs sändebud sade sedan: "Gå, Ibn al-Khattaab, och tillkännage bland folket tre gånger att bara de troende kommer att gå in i paradiset."¹¹⁴

I den kristna traditionen genom tiderna prisades vissa individer högt för sina påstådda andliga bedrifter. Mirakel tillskrevs dem och rang som "helgon" tilldelades dem. I den förkristna hinduiska och buddhistiska traditionen gavs lärare som antogs ha klättrat på den andliga excellensens steg och som hade utfört övernaturliga bedrifter också titlar som Guru, Avatar osv., som angav andlig överlägsenhet. Dessa beteckningar har lett massorna till att antingen söka förbön genom dem eller att dyrka dem som gudar. Följaktligen har dessa religiösa traditioner listor över helgon till vilka massorna ivrigt ber. Islam å andra sidan motsätter sig till och med överdrivet beröm av profeten Muhammad ﷺ som sade: "Prisa mig inte överdrivet som kristna prisade 'Eesaa ibn Maryam, sannerligen är jag bara en slav, så kalla mig istället Allahs slav och Hans sändebud."¹¹⁵

Walee: "Helgonet"

Termen helgon har använts för att översätta det arabiska ordet Walee (pl. Awliyaa) som Allah använde för att beteckna dem som står Honom nära. Men en mer lämplig översättning är "nära vän" eftersom Walee bokstavligen betyder en "bundsförvant." Allah använder det till och med för att hänvisa till sig själv i versen:

"Allah är Walee för dem som tror och tar dem från mörkret in i ljuset."¹¹⁶

Han använder det också för att hänvisa till Satan som i versen:

"Den som tar Satan som Walee i stället för Allah har tydligt

förlorat allt.”¹¹⁷

Denna term betyder också ”nära släkting” som i följande vers:

”Vi har gett makt åt Walee för den som orättvist dödas, men var inte överdrivna i (mördarens) avrättning.”¹¹⁸

Den används också i Koranen för att ange närhet mellan människor, till exempel:

”De troende bör inte ta de otrogna som Awliyaa i stället för andra troende.”¹¹⁹

Men den användning som berör oss mest är ”Awliyaa-ullaah”, Allahs nära vänner. I Koranen har Allah utpekat bland mänskligheten vissa typer av individer som Han anser vara särskilt nära sig själv. Allahs beskrivning av Hans Walees kan hittas i Kapitel al-Anfaal där Allah anger:

”Sannerligen är Hans (Allahs) Awliyaa bara de med Taqwaa, men de flesta människor inser inte det.”¹²⁰

Och Kapitel Yunus:

”Se! Sannerligen skall varken fruktan eller sorg övervälva Allahs Awliyaa, de som tror och har Taqwaa.”¹²¹

Allah förklarar för oss att kriteriet för ”Walaayah” (gudomlig vänskap) är Eemaan (tro) och Taqwaa (fromhet) och dessa egenskaper delas av alla

sanna troende.¹²² Bland de okunniga massorna är huvudkriteriet för Walaayah ("Helgonskap") utförandet av mirakel som vanligen kallas Karaamaat för att skilja dem från profeternas mirakel Mu'jizaat. För de flesta som håller denna tro är tron och praktiken hos "mirakel"-arbetaren av ingen betydelse. Därför har vissa som utsetts till "helgon" haft kätterska trosuppfattningar och praktiker, medan andra var kända för att ha övergivit de religiösa ritualerna, och ytterligare andra var till och med inblandade i lösaktigt och vulgärt beteende. Men ingenstans har Allah gjort utförandet av mirakel till ett villkor för att vara Hans Walee. Därför, som tidigare angetts, är alla troende som har Eemaan och Taqwaa Allahs Walees och Han är deras Walee, som Allah Himself sade:

"Allah är Walee för dem som tror."¹²³

Följaktligen är muslimer inte tillåtna att utpeka vissa troende som Allahs Awliyaa och inte andra. Trots denna tydliga islamiska ståndpunkt har en hierarki av så kallade muslimska helgon blivit ett framträdande inslag i sufikretsar och bland de massor som blint följer dem. I stigande ordning av förtjänst är de: Akhyaar (utvalda) som uppgår till 300; Abdaal (ersättare) som uppgår till 40; de 7 Abraar (fromma); de 4 Awtaad (pålar); de 3 Nuqabaa (väktare); Qutb (pol) som anses vara sin tids störste helgon, och i toppen av listan finns Ghawth (Hjälp), helgonens störste, som i vissa kretsar tros kunna ta på sina axlar en del av de troendes synder. Enligt "mystikers" tro är helgonen i de tre översta klasserna osynligt närvarande i Makkah under bönetiderna. När Ghawth dör ersätter Qutb honom och det sker en uppflyttning genom hela serien, varvid den renaste själen i varje klass stiger till nästa grad.¹²⁴ Denna myt har lånats från kristendomen, precis som Dhikr-pärlor adopterades från det kristna radband, och Mawlid från den kristna firandet av jul.

Fanaa: Människans förening med Gud

En noggrann titt på olika listor över de mest framträdande så kallade helgonen avslöjar namn som al-Hallaaj, som offentligt avrättades som avfälling för att ha vågat öppet göra anspråk på gudomlighet i sitt ökända uttalande "Ana-al-Haqq" — 'Jag är Verkligheten' — när Allah redan hade sagt:

”Det är så, eftersom Allah är Verkligheten och det är Han som ger liv åt de döda.”¹²⁵

Det som ledde denna förvirrade individ till att göra ett sådant uttalande var hans tro på en princip mycket lik det ultimata tillståndet av varande i buddhismen känt som ”Nirvana.”¹²⁶ I detta tillstånd, enligt en gren av buddhistiskt tänkande, försvinner egot och den mänskliga själen och medvetandet utsläcks.¹²⁷

Detta begrepp utgör också kärnan i en filosofi känd som ”mysticism”. Mysticism¹²⁸ definieras som en erfarenhet av förening med Gud och tron att människans huvudsakliga mål ligger i att söka denna förening. Mysticismens ursprung kan hittas i forntida grekiska filosofers skrifter som Platons Symposium, i vilket det görs omnämnande av olika uppstigningstegar, sammansatta av branta och hårda steg, varigenom en förening av själen med Gud slutligen uppnås.¹²⁹

Ett parallellt begrepp kan också hittas i hinduismens identifiering av Atman (den mänskliga själen) med Brahman (det opersonliga Absoluta), vars förverkligande är det ultimata målet eller befrielsen från existens och återfödelse.¹³⁰ Grekiskt mystiskt tänkande blomstrade i de gnostiska kristna rörelserna som, likt den av Valentinus (ca 140 e.Kr.), nådde sin höjdpunkt under det andra århundradet e.Kr.

Dessa trender kombinerades under det tredje århundradet med platonism av den egypto-romerske filosofen Plotinus (205–270 e.Kr.) för att bilda en religiös filosofi känd som nyplatonism. Kristna ankoriteter eller eremiter från 300-talet e.Kr., som inledde den klosterliga traditionen i kristenheten genom att dra sig tillbaka till den egyptiska öknen, antog det mystiska målet om förening med Gud som det framfördes i nyplatoniskt tänkande vid den tiden, inom ett ramverk av meditativa och asketiska praktiker av självförnekelse. Även om det var ”Sankt” Pachomius (290–346 e.Kr.) som upprättade den första regeluppsättningen för kristet klosterliv och grundade nio kloster i den egyptiska öknen, kom ”Sankt” Benedikt av Nursia (480–547 e.Kr.), i utvecklandet av Benediktinerregeln för klostret vid Monte Cassino i Italien, att betraktas som den verkliga grundaren av den västerländska klosterordningen.¹³¹

Den mystiska traditionen som hölls levande i klosterkristendomen började finna uttryck bland muslimer från ungefär 700-talet e.Kr., ett sekel efter att den islamiska statens gränser hade expanderat för att inkludera

Egypten och Syrien och dess viktigaste centra för klosterliv.¹³² En grupp muslimer som inte var nöjda med vad Sharee'ah (islamisk lag) hade att erbjuda, utvecklade ett parallellt system som de kallade Tareeqah (vägen).

Precis som hinduens yttersta mål var enhet med världssjälens och den kristne mystikers förening med Gud, blev det yttersta målet för denna rörelse Fanaa, eget upplösning, och Wusool, mötet och föreningen av den mänskliga själen med Allah i detta liv. En serie preliminära stadier och tillstånd som måste uppnås definierades. De kallades Maqaamaat (stationer) och Haalaat (tillstånd). Ett system av andliga övningar utformades också för initianden för att framkalla detta "möte." Dessa Dhikr-övningar¹³³ involverade ofta huvud- och kroppsrörelser och ibland till och med dans, som i fallet med virvlande dervischer. Alla dessa praktiker tillskrevs

Profeten ﷺ genom berättarkedjor för att validera dem, men det finns inget autentiskt stöd för dem i någon av de klassiska Hadeeth-böckerna. En mångfald av system utvecklades och ordnar, liknande de bland kristna munkar, uppstod namngivna efter sina grundare, som Qadiri-, Chishti-, Nakhshabandi- och Teejaani-ordnarna. Tillsammans med det vävdes volymer av legender och sagor kring grundarna och de framstående personligheterna i dessa ordnar. Och precis som kristna och hinduiska munkar valde speciella isolerade strukturer (dvs. kloster) för att husera sina gemenskaper, utvecklade sufiordnarna liknande bostadsordningar kallade Zaawiyahs (bokst. hörn).

Med tiden uppstod en kropp av kätterska trosuppfattningar ur den mystiska "förening-med-Gud"-tron. Till exempel hävdade de flesta ordnar att Allah kunde ses när tillståndet av Wusool (ankomst) uppnåddes. Men när 'Aa'eshah frågade Profeten ﷺ om han såg Allah under Mi'raaj (himmelsfärden) svarade han att han inte hade gjort det.¹³⁴

Profeten Moosaa visades också att varken han eller någon människa kunde stå ut med att se Allah i detta liv, genom att Allah uppenbarade en del av sitt väsen för ett berg som föll sönder till stoft under uppenbarelsen.¹³⁵ Vissa sufiutövare hävdade att när Wusool-tillståndet uppnåddes var de vardagliga skyldigheterna i Sharee'ah, som den fem gånger dagliga Salaah, inte längre obligatoriska.

De flesta av dem föreskrev att böner till Allah kunde sändas genom Profeten ﷺ eller genom de så kallade helgonen; många började också praktiken att utföra Tawaaf¹³⁶, djuroffer och andra dyrkansaktar kring helgonens helgedomar och gravar. Tawaaf kan idag observeras kring Zaynabs och Sayyid al-Badawis grav i Egypten, kring Muhammad Ahmads (Mahdins) grav i Sudan, och kring Darghas av otaliga helgon och heliga män i Indien och Pakistan.

Sharee'ah kom att betraktas som den yttre vägen utformad för de okunniga massorna, medan Tareeqah var den inre vägen för en elit av upplysta få. Egenmäktig Tafseer (korankommentar) uppstod i vilket betydelserna av koranverserna böjdes och vreds för att stödja mysticrörelsens kätterska idéer.

Grekiskt filosofiskt tänkande blandades också med fabricerade Hadeeths för att producera en kropp av oautentisk litteratur som utmanade de tidiga islamiska klassikerna och till slut trängde undan dem bland massorna. Musik introducerades i de flesta kretsar och droger som marijuana kunde hittas i andra som ett medel att höja den pseudoandliga upplevelsen som de alla sökte.

Sådant var arvet från den senare generationen sufier som hade byggts på den falska premissen att förening av den mänskliga själen med Allah var uppnåelig. Den tidiga generationen av fromma individer, som 'Abdul-Qadir al-Jeelaani och andra till vilka vissa ordnar tillskrevs, förstod tydligt vikten av att skilja mellan Skaparen och det skapade. De två kunde aldrig bli ett, eftersom det ena var Gudomligt och Evigt, medan det andra var mänskligt och ändligt.

Guds förening med människan

Ingenting undgår Allahs kunskap, därför är de visa de som handlar därefter. De känner Hans närvaro hela tiden. De utför noggrant alla sina obligatoriska (Fard) plikter, sedan försöker de fromt att kompensera för eventuella oundvikliga brister genom att utföra en mängd frivilliga handlingar. Dessa frivilliga handlingar hjälper till att skydda de obligatoriska plikterna. Till exempel, under tider av svaghet eller andliga lågpunkter kan man bli slapp i uppfyllandet av sina religiösa plikter.

De som hade frivilliga praktiker skulle dock troligen försumma några av sina frivilliga praktiker, medan de höll sina obligatoriska plikter intakta. Om de inte hade en skyddande sköld av frivilliga handlingar och de föll in i en period av andlig lättja, är det troligt att några av deras obligatoriska plikter skulle förkastas eller försummas. Ju mer någon stärker sina obligatoriska praktiker genom att utföra frivilliga handlingar, desto mer anpassar sig deras liv till Sharee'ah, den Allsmäktige Allahs vilja. Allah förmedlade denna princip genom Profeten ﷺ i en Hadeeth och sade:

”Det älskligaste med vilket Min slav kan komma nära mig är det som Jag har gjort obligatoriskt (Fard) för honom. Min tjänare kommer att fortsätta komma närmare mig genom frivilliga handlingar (av dyrkan) tills Jag älskar honom. Om Jag älskar honom, kommer Jag att vara hans hörsel med vilken han hör, hans syn med vilken han ser, hans hand med vilken han griper, och hans fot med vilken han går. Om han ber Mig om något skulle Jag ge det och om han söker tillflykt hos Mig skulle Jag skydda honom.”¹³⁷

Denne Walee av Allah skulle bara höra, se, gripa och gå mot det som är Halaal (tillåtet), medan han iögonfallande undviker allt Haraam (förbjudet) såväl som det som leder mot det. Detta är det enda sanna mål som är värdigt att ägna sitt liv åt. Dess uppnående är fullkomningen av människans dubbla roll som Guds tjänare och världens guvernör. Men det kan inte nås utom via den väg som föreskrivs i Hadeethen. Först måste de obligatoriska plikterna vara fullständigt etablerade, sedan måste de föreskrivna frivilliga dyrkansakterna utföras konsekvent och i enlighet med Sunnah. Allah betonade detta faktum genom att säga till sin Profet att informera de troende:

”Säg, om ni älskar Allah, följ mig (Muhammad) och Allah kommer att älska er.”¹³⁸

Därför kan Allahs kärlek endast uppnås genom att strikt följa Hans sändebuds ﷺ direktiv (Sunnah) och genom att noggrant undvika alla innovationer i religiösa frågor. Denna formel finns i följande Hadeeth i vilken Profeten ﷺ uppges av Abu Najeeh ha sagt:

”Håll fast vid min Sunnah och vid de rättleda kalifernas. Bit fast vid den med era kindtänder. Och akta er för innovationer, ty sannerligen är de alla heresi (Bid’ah) och heresi är vilseledning som leder till helveteselden.”¹³⁹

Den som strikt följer denna princip kommer bara att lyssna till vad Allah önskar att han lyssnar på. Ty Allah sade när Han beskriver de rättfärdiga:

”Och när de okunniga (hånfullt) tilltalar dem, säger de bara: 'Fred'.”¹⁴⁰

På annat håll i Koranen sade Han också:

”Han har redan uppenbarat för er i Boken, att när ni hör Allahs tecken förnekas och hånas, bör ni inte sitta med dem om de inte byter ämne. Om ni gjorde det skulle ni vara som dem.”¹⁴¹

Genom att bara lyssna till vad Allah önskar att han hör, har Allah metaforiskt blivit hans hörsel. På liknande sätt blir Allah hans syn, händer och fötter.

Detta är den korrekta tolkningen av den tidigare nämnda Hadeethen i vilken Allah anger att Han kommer att bli människans hörsel, syn, händer och fötter. Tyvärr har denna Hadeeth misstolkats av mystiker som stöd för begreppet förening med Allah — måtte Allah förbjuda det.

Roohullaah: Allahs "Ande"

Stöd för den mystiska tron på den mänskliga själens återförening med

Allah har också felaktigt härletts från några av Koranens egna verser. Följande verser i vilka Allah sade:

”Sedan formade Han honom (Adam) och blåste i honom från Sin ande.”¹⁴²

och

”När Jag formade honom och blåste in i honom av Min Ande...”¹⁴³

har använts som bevis för tron att varje människa innehåller inom sin kropp en del av Gud. Den del av Allahs ”ande” som Allah blåste in i Adam antas ha ärvts av alla hans ättlingar. Hänvisning har också gjorts till profeten 'Eesaa om vars moder Allah sade:

”Hon var kysk, så Vi blåste in i henne från Vår Ande...”¹⁴⁴

Således tros det bland mystiker att denna gudomliga eviga ande inom människan längtar efter att återförenas med sitt ursprung varifrån den kom. Detta är dock inte fallet. Possessiva pronomen (min, din, hans, hennes, vår) på arabiska, liksom på svenska, har två allmänna betydelser beroende på det sammanhang i vilket de används. De kan beskriva ett attribut eller en ägodel som är eller inte är en del av sin ägare. Till exempel, i Allahs befallning till profeten Moosaa (Moses):

”Stick in din hand i din skjorta och den kommer ut lysande oskadd...”¹⁴⁵

tillhörde både ”handen” och ”skjortan” profeten Moosaa, men hans hand var ett attribut som var en del av honom, medan hans skjorta var en

ägodel som inte var en del av honom. Detsamma gäller relativt Gud med avseende på Hans attribut och Hans skapelse.¹⁴⁶ Till exempel, i fallet med gudomlig barmhärtighet där Han säger:

”Allah ger Sin barmhärtighet specifikt till den Han önskar...”¹⁴⁷

Allahs barmhärtighet är ett av Hans attribut och inte en del av Hans skapelse. Å andra sidan hänvisar Allah ibland till skapade ting som ”Hans” för att betona det faktum att Han skapade dem. Ytterligare andra hänvisas till som Hans för att indikera den särskilda hedersposition med vilken Han betraktar dem. Till exempel, med avseende på Hon-kamelen sänd som ett prov till profeten Saaﷻihs folk, Thamood, citerade Allah profeten Saalih som sägande:

”Detta är Allahs kamel sänd till er som ett tecken. Låt den därför beta i Allahs jord.”⁴⁸

Kamelen sändes mirakulöst som ett tecken till Thamood som inte hade någon rätt att hindra den från att beta, eftersom hela jorden tillhör Allah. På liknande sätt är fallet med Ka’bah om vilken Allah ingick ett förbund med profeterna Ibraaheem (Abraham) och Ismaa’eel (Ishmael):

”För att de må rena Mitt hus för dem som cirklar kring det, håller sig till det, böjer sig ned och faller ned (nära det)”¹⁴⁹

och paradiset i fallet med de rättfärdiga som på Domens dag kommer att sägas av Allah:

”Gå in i Mitt paradis.”¹⁵⁰

Vad gäller anden (Rooh) är den en av Allahs skapelser. Allah anger i Koranen:

”De frågar dig om anden, säg dem att Anden är från min Herres befallning; och ni har inte getts annat än en mycket liten mängd kunskap.”¹⁵¹

På annat håll i Koranen sade Han:

”Om Allah har beslutat ett ting, behöver Han bara befalla: Var, och det är.”¹⁵²

Och Han sade också:

”Han (Allah) skapade honom (Adam) av lera och sade sedan: Var, och han var.”¹⁵³

Befallningen är ”var” för all skapelse. Därför skapas anden genom Allahs befallning. Islam betraktar inte Gud som en okroppslig Ande, som vissa religioner som kristendomen gör. Han har varken en kroppslig kropp och inte heller är Han en formlös ande. Han har en form som passar Hans majestät, vars like ingen människa någonsin har sett eller föreställt sig, och som bara kommer att ses (i den grad av människans ändliga begränsningar) av paradiset folk.¹⁵⁴Följaktligen, när Allah hänvisar till inblåsningen av en ande från Sig själv in i profeterna Adam och 'Eesaa, ges en särskild heder till deras skapade andar på grund av profeten Adams framträdande position i förhållande till resten av mänskligheten och för att klargöra förvirringen kring Maryams jungfrufödelse av profeten 'Eesaa.Till och med Allahs tillskrivande av inblåsningshandlingen till Sig själv är i verkligheten ett klargörande av Hans vilja och suveräna makt, ty det är änglarna som faktiskt sätter in och drar ut själarna ur människan. Detta faktum är uppenbart från följande Hadeeth av Ibn Mas'oud som

rapporterade att Allahs sändebud sade:

”Sannerligen kombineras din skapelse i din moders livmoder under fyrtio dagar i form av en oljig vätska, sedan som en igel-liknande klump under en liknande period och som en köttklump under ytterligare en liknande period. Sedan sänds en ängel till honom för att blåsa in anden i honom...”¹⁵⁵

Sålunda låter Allah anden blåsas in i varje människa av en av Sina änglar. Genom att säga att 'Han blåste', påminner Allah oss i verkligheten om att Han är den primära orsaken till allt som sker i skapelsen, som Han sade:

”Allah skapade er och vad ni än gör.”¹⁵⁶

Strax före slaget vid Badr kastade Profeten ﷺ en handfull damm mot fiendens led som var samlade hundratals meter bort, men Allah lät några av dammpartiklarna mirakulöst nå allas fiendens ögon. Allah hänvisade till Profetens handling på följande sätt:

”Det var inte du som kastade när du kastade, utan det var Allah som kastade.”¹⁵⁷

Sålunda gav Allah, genom att tillskriva Anden till Sig själv, den en särskild hedersplats bland de andar Han har skapat. Inte att Han, Allah, har en ande och blåste av en bit av den in i både profeten Adam och profeten 'Eesaa. För att ytterligare betona denna punkt hänvisar Allah också till ängeln sänd för att informera Maryam som ”Sin ande”:

”Så sände Vi till henne Vår Ande som tog utseendet av en

välformad man.”¹⁵⁸

Koranen är en helhet. Dess verser förklarar sig själva och Profetens ﷺ ord och praktiker klargör ytterligare dess betydelser. När verser tas ur sitt sammanhang kan Koranens betydelser lätt förvrängas. Till exempel lyder vers fyra i Kapitel al-Maa’oon:

”Ve dem som ber (Salaah).”¹⁵⁹

Denna vers är i sig i fullständig motsättning till resten av Koranen och islam. Salaah har gjorts obligatorisk genomgående i Koranen. Till exempel sade Allah:

”Sannerligen är Jag Allah, det finns ingen gud förutom mig, så dyrka mig och förrätta bön (Salaah) för att komma ihåg Mig.”¹⁶⁰

Men denna vers förbannar dem som ber Salaah! Verserna som följer den klargör dock den avsedda betydelsen som:

”De som är försumliga i sin Salaah, som utför den för att bli sedd. Ändå vägrar de till och med den enklaste välgärning.”¹⁶¹

Sålunda är Allahs förbannelse riktad mot hycklarnas Salaah som låtsas tro och inte mot alla som ber Salaah.

En mer meningsfull översättning av versen ”Sedan formade Han honom (Adam) och blåste in i honom från Sin ande” skulle vara ”Sedan formade Han honom och lät en av Sina (ädla) andar träda in i honom.” Följaktligen finns det ingen grund i de gudomliga skrifterna för den mystiska tron på människans oskapade själ, som längtar efter att återförenas med sitt ursprung, Gud. I islam finns det ingen distinktion mellan de arabiska

termerna Rooh (ande — pl. Arwaah) och Nafs (själ — pl. Anfus) med avseende på människan, förutom att när den är förbunden med kroppen kallas den vanligen Nafs. I Koranen anger Gud:

”Det är Allah som tar själarna (Anfus) vid döden och de som inte dör (tar Han) under deras sömn...”¹⁶²

Profeten ﷺ uppgavs av Umm Salamah ha sagt:

”Sannerligen, när anden (Rooh) tas följer ögonen den.”¹⁶³

De framgångsrika själarna kommer att låtas träda in i paradiset som Allah sade till de rättfärdiga själarna:

”O själ (Nafs) i frid, kom tillbaka till din Herre nöjd med dig själv och tillfredsställande för Honom. Träd in bland Mina hängivna. Träd in i Mitt paradiset.”¹⁶⁴

Sålunda kommer i slutändan den rättfärdiga mänskliga själen inte att utsläckas i Gud eller förenas med Hans suveräna väsen, utan att förbli en ändlig ande återförenad med en ändlig kropp som njuter av paradiset glädjeämnen så länge Allah önskar.

Fotnoter

¹ J.M. Cowan, The Hans Wehr Dictionary of Modern Written Arabic, (Spoken Language Services Inc., New York, 3:e uppl., 1976), s.1055.

² Ordet Tawheed förekommer faktiskt inte i varken Koranen eller i Profetens (~) uttalanden (Hadeeths). Men när Profeten (~) sände Mu'aadh ibn Jabal som guvernör till Jemen år 9 efter Hijra, sade han till honom: ”Du kommer att gå till kristna och judar (ahl al-Kitaab), så det första du bör bjuda in dem till är bekräftandet av Allahs enhet (Yuwahhidoo Allaah).” (Berättat av Ibn 'Abbaas och samlat av al-Bukhaaree (Muhammad Muhsin Khan, Sahih Al-Bukhari, (arabiska-engelska), (Riyadh: Maktabah ar-Riyaad al-Hadeethah, 1981), vol.9, ss.348-9, nr.469) och Muslim (Abdul Hamid Siddiq, Sahih Muslim (engelsk övers.), (Lahore: Sh. Muhammad Ashraf

Publishers, 1987), vol.1, ss.14-5, nr.27). I denna Hadeeth använde Profeten (~) nutidsformen av verbet från vilket substantivet Tawheed härleds.

³ Ibn Abil-'Ezz al-Hanafee, Sharh al-'Aqeedah at-Tahaaweeyah, s.78.

⁴ Ibn Hajar, Tahdheeb at-Tahdheeb, (Hyderabad, 1325-7) vol.10, s.225.

⁵ 'Abdul-Qaahir ibn Taahir al-Baghdaadee, Al-Farq bain al-Firaq, (Beirut: Daar al-Ma'rifah), ss.19-20.

⁶ Muhammad ibn 'Abdul-Kareem ash-Shahrastanee, Al-Milal wan-Nihal, (Beirut: Daar al-Ma'rifah, 2:a uppl., 1975), vol.1, s.30.

⁷ Ahmad ibn Hanbal, Ar-Radd 'alaa al-Jahmeeyah, (Riyadh: Daar al-Liwa, 1:a uppl., 1977), ss.41-43.

⁸ Muhammad ibn 'Abdul-Kareem ash-Shahrastanee, Al-Milal wan-Nihal, vol.1, s.46.

⁹ Kapitel az-Zumar 39:62.

¹⁰ Kapitel as-Saafaat 37:96.

¹¹ Kapitel al-Anfaal 8:17. Detta syftade på en mirakulös händelse som ägde rum när Profeten (~) samlade lite damm i sin hand och kastade det mot fienden (i början av slaget vid Badr). Allah lät dammet nå fiendens ansikten trots deras stora avstånd.

¹² Kapitel at-Taghaabun 64:11.

¹³ Berättat av Ibn 'Abbaas och samlat av at-Tirmidhee. Se Ezzeddin Ibrahim och Denys Johnson-Davies, An-Nawawi's Forty Hadith, (engelsk övers.), (Damaskus, Syrien: The Holy Koran Publishing House, 1976), s.68, nr.19.

¹⁴ Kapitel at-Taghaabun 64:14.

¹⁵ Kapitel al-Baqarah 2:155.

¹⁶ Kapitel al-Baqarah 2:216.

¹⁷ Ett berlock som bärs för att bringa lycka eller avvärja det onda.

¹⁸ Samlat av Ahmad.

¹⁹ Berättat av 'Aa'eshah och samlat av al-Bukhaaree (Sahih Al-Bukhari, (arabiska-engelska) vol.3, s.535, nr.861), Muslim (Sahih Muslim, (engelsk övers.) vol.3, s.931, nr.4266 och nr.4267) och Abu Daawood (Ahmad Hasan, Sunan Abu Dawud (engelsk övers.), (Lahore: Sh. Muhammad Ashraf Publishers, 1:a uppl., 1984), vol.3, s.1294).

²⁰ Berättat av 'Aa'eshah och samlat av al-Bukhaaree (Sahih Al-Bukhari, (arabiska-engelska), vol.6, s.495, nr.535) och Muslim (Sahih Muslim, (engelsk övers.), vol.3, s.1195, nr.5439 och 5440).

²¹ Kapitel al-Fat-h 48:6.

²² Kapitel ash-Shooraa 42:11.

²³ 1 Moseboken 2:2, "Och på den sjunde dagen fullbordade Gud sitt verk som Han hade gjort, och Han vilade på den sjunde dagen från allt sitt verk som Han hade gjort." (Bibeln, Reviderad standardversion (Nelson, 1951), s.2).

²⁴ I kontrast säger Allah uttryckligen i Koranen: "Ingen trötthet överväldigar Honom och inte heller sömn..." (Kapitel al-Baqarah 2:255).

²⁵ 2 Moseboken 32:14, "Och Herren ångrade det onda som Han hade tänkt göra mot sitt folk." (Bibeln, Reviderad standardversion).

²⁶ Allah anger tydligt det i följande vers: "De frågar dig (Muhammad) om anden. Säg (dem) att anden (existerar) genom min Herres befallning" (Kapitel al-Israa 17:85).

²⁷ Kapitel ash-Shooraa 42:11.

²⁸ Hebreerbrevet 7:1-3, (Bibeln, Reviderad standardversion).

²⁹ Hebreerbrevet 5:5-6, (Bibeln, Reviderad standardversion).

³⁰ Muhammad Rida al-Muzaffar anger i sin bok Faith of Shi'a Islam, (USA: Muhammadi Trust of Great Britain and Northern Ireland, 2:a uppl. 1983): "Vi tror att, liksom profeten, måste en Imam vara Ofelbar, det vill säga oförmögen att begå fel eller göra fel, antingen inåt eller utåt, från sin födelse till sin död, antingen avsiktligt eller oavsiktligt, eftersom Imamerna är islamens bevarare och det är under deras skydd." (s.32). Se också Islam, (Teheran: A Group of Muslim Brothers, 1973), s.35, av Sayed Saeed Akhtar Rizvi.

³¹ Al-Muzaffar anger vidare: "Vi hävdar att Imamarnas förmåga att ta emot inspiration har nått den högsta graden av excellens, och vi säger att det är en Gudomligt given kraft. Med detta medel kan Imamen förstå information om vad som helst, var som helst och när som helst, och han förstår genom denna Gudomligt givna kraft omedelbart, utan att behöva ty sig till metodologiskt resonerande eller vägledning från en lärare."

³² Al-Khomeini anger: "Imamen har säkert en värdig station, en upphöjd rang, ett kreationellt kalifat och suveränitet och herravälde över alla skapelsens atomer." (Aayatullah Musavi al-Khomeini, al-Hukoomah al-Islaameyah, (Beirut: at-Talee'ah Press; arabisk uppl., 1979), s.52).

³³ Kapitel at-Tawbah 9:128.

³⁴ (Sunan Abu Dawud, (engelsk övers.), vol.3, ss.1385-86, nr.4957).

³⁵ Kapitel Yoonus 10:31.

³⁶ Kapitel az-Zukhruf 43:87.

³⁷ Kapitel al-'Ankaboot 29:63.

³⁸ Kapitel Yoosuf 12:106.

³⁹ Mujaahid ibn Jubayr al-Makkee (642–722) var Ibn 'Abbaas mest framstående lärjunge. Berättelserna om hans Tafseer (kommentar) av Koranen har sammanställts av 'Abdur-Rahmaan at-Taahir och publicerats i två volymer under titeln Tafseer Mujaahid, (Islamabad: Majma' al-Buhooth).

⁴⁰ Samlat av Ibn Jareer at-Tabaree.

⁴¹ Kapitel Aal'Imraan 3:67.

⁴² Citerat i Sulaymaan ibn 'Abdul-Wahhaabs Tayseer al-'Azeez al-Hameed, (Beirut: al-Maktab al-Islaamee, 2:a uppl., 1970), s.34.

⁴³ Kapitel adh-Dhaariyaat 51:56.

⁴⁴ Kapitel an-Nahl 16:36.

⁴⁵ Berättat av Ibn 'Abbaas och samlat av at-Tirmidhee. Se An-Nawawi's Forty Hadith, (engelsk övers.), s.68.

⁴⁶ Kapitel al-Baqarah 2:186.

⁴⁷ Kapitel Qaaf 50:16.

⁴⁸ Sunan Abu Dawud, vol.1, s.387, nr.1474.

⁴⁹ Kapitel al-Anbiyaa 21:66.

⁵⁰ Kapitel al-A'raaf 7:194.

⁵¹ 'Abdul-Qaadir (1077–1166) var föreståndare för en skola i Hanbalitisk lag och ett Ribaah (kloster) i Bagdad. Hans predikningar (samlade i al-Fat-h ar-Rabbaane, Kairo 1302) var strikt ortodoxa med vissa mystiska tolkningar av Koranen. Ibn 'Arabee (född 1165) utropade honom till sin tids Qutb och angav att han hade en rang som placerade honom över alla varelser utom Gud. Ali ibn Yousuf ash-Shattanawfee (d. 1314 e.Kr.) skrev en bok kallad Bahjat al-Asraar (Kairo, 1304) i vilken han tillskrev 'Abdul-Qaadir många mirakel. Qaadireeyah-sufiorden är uppkallad efter honom och dess andliga övningar och regleringar spåras tillbaka till honom. (Shorter Encyclopedia of Islam, ss.5-7 och 202-205).

⁵² Kapitel al-An'aam 6:17.

⁵³ Kapitel az-Zumar 39:3.

⁵⁴ Faatimah var profeten Muhammads yngsta dotter som gifte sig med Profetens kusin Ali ibn Abi Talib, och Hasan och Husayn var deras söner.

⁵⁵ Kapitel al-Baqarah 2:165.

⁵⁶ Kapitel at-Tawbah 9:13.

⁵⁷ Kapitel al-Maa'idah 5:23.

⁵⁸ Kapitel al-Maa'idah 5:44.

⁵⁹ Kapitel at-Tawbah 9:31.

⁶⁰ Den kristna prästerskapet förbjöd (Haraam) giftermål med mer än en hustru och giftermål med kusiner. Den romerska katolicismen förbjöd präster att gifta sig och förbjöd skilsmässa i allmänhet.

⁶¹ Den kristna kyrkan tillät (Halaal) konsumtion av fläsk, blod och alkohol. Vissa av dem tillät också målningar och statyer som föreställde Gud som en människa.

⁶² Samlat av at-Tirmidhee.

⁶³ Kapitel an-Nisaa 4:48.

⁶⁴ The Hans Wehr Dictionary of Modern Written Arabic, s.468.

⁶⁵ W.L. Reese, Dictionary of Philosophy and Religion, (New Jersey: Humanities Press, 1980), ss.66-67 och 586-7. Se också John Hinnells, Dictionary of Religions (England: Penguin Books, 1984) ss.67-8.

⁶⁶ Dictionary of Religions, s.337.

⁶⁷ Dictionary of Philosophy and Religion, s.231.

⁶⁸ Dictionary of Religions, ss.361-2.

⁶⁹ Dictionary of Religions, s.358.

⁷⁰ Ibid., s.363.

⁷¹ Bokstavligen "den osynliga världens män". Världen antas bestå tack vare förbönerna från en hierarki av "avvärijande" helgon vars antal är fastställt, och platsen för en som dör fylls omedelbart. (Shorter Encyclopedia of Islam, s.582).

⁷² Shorter Encyclopedia of Islam, s.55.

⁷³ Dictionary of Philosophy and Religion, s.72.

⁷⁴ Dictionary of Philosophy and Religion, ss.262-3.

⁷⁵ Kapitel ash-Shooraa 26:29.

⁷⁶ Kapitel an-Naazi'aat 79:24.

⁷⁷ Dictionary of Philosophy and Religion, s.327.

⁷⁸ Ibid., s.391.

⁷⁹ Dictionary of Philosophy and Religion, ss.508-9.

⁸⁰ Kapitel az-Zumar 39:62.

⁸¹ Kapitel ar-Rahmaan 55:26.

⁸² Citerat i Francis Hitchings The Neck of the Giraffe, (New York: Ticknor and Fields, 1982), s.254 från Tax och Callender, 1960, vol.III, s.45.

⁸³ Kapitel an-Nahl 16:36.

⁸⁴ Kapitel Aal'Imraan 3:31.

⁸⁵ Berättat av Anas och samlat av al-Bukhaaree (Sahih Bukhari (engelska-arabiska), vol.1, s.20, nr.13) och Muslim (Sahih Muslim (engelsk övers.), vol.1, s.31, nr.71).

⁸⁶ Kapitel an-Nisaa 4:80.

⁸⁷ Kapitel Aal'Imraan 3:32.

⁸⁸ Berättat av al-Bukhaaree (Sahih Bukhari, (engelska-arabiska), vol.8, s.296, nr.443).

⁸⁹ Kapitel al-Furqaan 25:43.

⁹⁰ Kapitel adh-Dhaariyaat 51:56.

⁹¹ William Halsey (red.), Colliers Encyclopedia, (USA: Crowell-Collier Educational Foundation; 1970, vol.16, s.110).

⁹² Kapitel al-An'aam 6:40.

⁹³ Berättat av Ahmad, at-Tabaraanee och al-Bayhaqee i az-Zuhd. Se Tayseer al-'Azeez al-Hameed, s.118.

⁹⁴ Samlat av Ibn Khuzaymah.

⁹⁵ Berättat av Ibn Abee Haatim och citerat i Tayseer al-'Azeez al-Hameed, s.587.

⁹⁶ Samlat av Ahmad och at-Tabaraanee.

⁹⁷ Kapitel an-Nisaa 4:34.

⁹⁸ Kapitel al-Baqarah 2:228.

⁹⁹ Kapitel an-Nahl 16:81.

¹⁰⁰ Kapitel al-Baqarah 2:47.

¹⁰¹ Kapitel al-Baqarah 2:253.

¹⁰² Kapitel an-Nisaa 4:32.

- ¹⁰³ Samlat av både al-Bukhaaree och Muslim. Se Sahih Al-Bukhari (arabiska-engelska), vol.8, s.328, nr.497 och Sahih Muslim (engelsk övers.), vol.4, s.1530, nr.7070.
- ¹⁰⁴ Samlat av al-Bukhaaree och Muslim. Se Sahih Al-Bukhari (arabiska-engelska) vol.3, s.438, nr.730 och Sahih Muslim (engelsk övers.) vol.3, s.1017, nr.4496.
- ¹⁰⁵ Kapitel Aal'Imraan 3:110.
- ¹⁰⁶ Kapitel al-Hujuraat 49:13.
- ¹⁰⁷ Berättat av Abu Hurayrah och samlat av al-Bukhaaree (Sahih Al-Bukhari; (arabiska-engelska), vol.7, ss.18-9, nr.27) och Muslim (Sahih Muslim, (engelsk övers.), vol.2, s.749, nr.3457).
- ¹⁰⁸ Berättat av Abu Hurayrah och samlat av at-Tirmidhee.
- ¹⁰⁹ Berättat av 'Abdullaah ibn 'Amr och samlat av Ahmad.
- ¹¹⁰ Kapitel al-Baqarah 2:204.
- ¹¹¹ Bland dem är tio välkända: Abu Bakr, 'Umar, 'Uthmaan, Ali, Talhah, az-Zubayr, Sa'd ibn Abee Waqqaas, Sa'eed ibn Zayd, 'Abdur-Rahmaan ibn 'Awf, Abu 'Ubaydah ibn al-Jaarraah (se al-'Aqeedah at-Tahaaweeyah, ss.485-7).
- ¹¹² Berättat av Jaabir och samlat av Muslim (Sahih Muslim (engelsk övers.), vol.3, s.1034, nr.4576).
- ¹¹³ Kapitel al-Fat-h 48:18.
- ¹¹⁴ Samlat av Muslim. Se Sahih Muslim (engelsk övers.) vol.1, s.65, nr.209.
- ¹¹⁵ Berättat av 'Umar ibn al-Khattaab och samlat av al-Bukhaaree och Muslim (Se Sahih Al-Bukhari, (arabiska-engelska), vol.4, s.435, nr.654).
- ¹¹⁶ Kapitel al-Baqarah 2:257, 3:68, 42:9 och 45:19.
- ¹¹⁷ Kapitel an-Nisaa 4:119, 7:27, 30 och 4:75.
- ¹¹⁸ Kapitel al-Israa 17:33.
- ¹¹⁹ Kapitel Aal'Imraan 3:28, 4:139, 144 och 5:51.

¹²⁰ Kapitel al-Anfaal 8:34.

¹²¹ Kapitel Yunus 10:62-63.

¹²² Al-'Aqeedah at-Tahaaweeyah, s.358.

¹²³ Kapitel al-Baqarah 2:257.

¹²⁴ Encyclopedia of Islam, s.629. Se också Ali ibn 'Uthmaan al-Hujweeree, Kashf al-Mahjoob, övers. av Nicholson (London: Luzac, nytryck 1976), s.214.

¹²⁵ Kapitel al-Hajj 22:6 och 62, 24:25 och 31:30.

¹²⁶ Sanskritterm som betyder "utblåst" och syftar på utsläckandet av alla världsliga begär, eller frälsning. Även om termen har sitt ursprung i Vedanta (Bhagavad-Gita och Vedorna) är den oftast förknippad med buddhismen. I Hinayana-buddhismen likställs termen med utsläckning medan den i Mahayana-buddhismen är ett tillstånd av salighet (W.L. Reese, Dictionary of Philosophy and Religion, (New Jersey: Humanities Press, 1980), s.393).

¹²⁷ Ibid., s.72.

¹²⁸ Från det grekiska "Mystes" som betyder "en invigd i mysterierna." Termen härleds från de grekiska mysteriereligionerna vars initiander bar namnet "mystes" (Dictionary of Philosophy and Religion, s.374).

¹²⁹ Colliers Encyclopedia, vol.17, s.114.

¹³⁰ Dictionary of Religions, s.68.

¹³¹ Dictionary of Philosophy and Religion, ss.365-6 och 374.

¹³² "Författarna av avhandlingar om muslimsk mysticism har ofta jämfört 'utplåningen' i sufism med buddhistisk Nirvana; men enligt andra är denna jämförelse helt otillräcklig eftersom den buddhistiska idén om utplåning är oberoende av Guds idén och inkluderar idén om själarnas transmigrering, som Nirvana sätter stopp för. I muslimsk mysticism å andra sidan finns det ingen fråga om själens övergång vid döden till en annan kropp och föreställningen om en personlig och allestädes närvarande Gud är genomgående dominerande. Ursprunget till det muslimska begreppet Fanaa bör snarare sökas i kristendomen från vilken det verkar vara lånat. Detta begrepp betyder helt enkelt utplåningen av den individuella

mänskliga viljan inför Guds vilja, en idé som utgör centrum för all kristen mysticism.” (Shorter Encyclopedia of Islam, s.98).

¹³³ Dhikr, som normalt betyder Guds åminnelse, används i mystiska kretsar för att hänvisa till den kontinuerliga upprepningen av Guds namn och egenskaper.

¹³⁴ Samlat av Muslim (Sahih Muslim (engelsk övers.), vol.1, ss.111-112, nr.337, 339 och s.113, nr.341).

¹³⁵ Kapitel al-A'raaf 7:143.

¹³⁶ Att gå runt ett föremål för religiös hängivenhet.

¹³⁷ Berättat av Abu Hurayrah och samlat av al-Bukhaaree (Sahih Al-Bukhari (arabiska-engelska), vol.8, ss.336-7, nr.509).

¹³⁸ Kapitel Aal'Imraan 3:31.

¹³⁹ Samlat av Abu Daawood (Sunan Abu Dawud, (engelsk övers.) vol.3, s.1294, nr.4590) och at-Tirmidhee.

¹⁴⁰ Kapitel al-Furqaan 25:63.

¹⁴¹ Kapitel an-Nisaa 4:140.

¹⁴² Kapitel as-Sajdah 32:9 och 38:72.

¹⁴³ Kapitel al-Hijr 15:29 och Kapitel Saad 38:72.

¹⁴⁴ Kapitel al-Anbiyaa 21:91 och Kapitel at-Tahreem 66:12.

¹⁴⁵ Kapitel Taahaa 20:22.

¹⁴⁶ Tayseer al-'Azeez al-Hameed, ss.84-5.

¹⁴⁷ Kapitel al-Baqarah 2:105.

¹⁴⁸ Kapitel al-A'raaf 7:73.

¹⁴⁹ Kapitel al-Baqarah 2:125.

¹⁵⁰ Kapitel al-Fajr 89:30.

¹⁵¹ Kapitel al-Israa 17:85.

¹⁵² Kapitel Aal'Imraan 3:47.

¹⁵³ Kapitel Aal'Imraan 3:59.

¹⁵⁴ Se kapitlet om att se Allah, s.136 i detta verk för ytterligare detaljer om denna punkt.

¹⁵⁵ Samlat av al-Bukhaaree (Sahih Al-Bukhari, (arabiska-engelska), vol.4, ss.290-1, nr.430) och Muslim (Sahih Muslim, (engelsk övers.) vol.4, s.1391, nr.6390).

¹⁵⁶ Kapitel as-Saaffaat 37:96.

¹⁵⁷ Kapitel al-Anfaal 8:17.

¹⁵⁸ Kapitel Maryam 19:17.

¹⁵⁹ Kapitel Taahaa 20:14.

¹⁶⁰ Kapitel al-Maa'oon 107:5-7.

¹⁶¹ Al-'Aqeedah at-Tahaaweeyah, s.394.

¹⁶² Kapitel az-Zumar 39:42.

¹⁶³ Samlat av Muslim (Sahih Muslim (engelsk övers.), vol.2, s.437, nr.2005).

¹⁶⁴ Kapitel al-Fajr 89:27-30.